

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

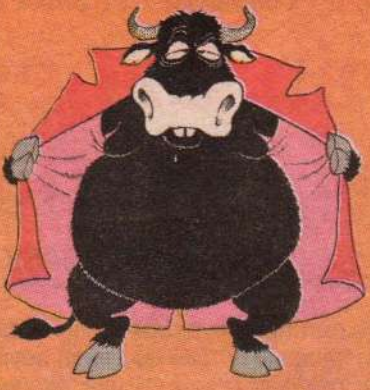
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

haftalık paldır kültür dergisi

HAYVAN

21 Şubat Cuma • Sayı: 2003/02 • Fiyatı: 800.000 TL. (KDV Dahil)

Can Cığer Kuzu Sarması İki Arkadaş:
Lale Müldür ve Perihan Mağden

Galiba Çıktık!

Merhaba..

Zor bir dönemden geçiyoruz, memleket olarak kendimizi bildik bileli zor dönemler bitmiyor ancak bu defa tüm dünya olarak zor dönemden geçiyoruz. Önümüze dayatılan bir savaş var. Kar, kış var.. Memleket genelinde ve dışında bir sürü kangren olmuş sorun var.

Bir de Hayvan iddiası var: **ilan-sız, yalansız, dolansız haftalık bağımsız bir kültür sanat dergisi çıkarmak.**

Aklımız, yüreğimiz, emeğimiz, umudumuz ve siz okuyucu arkadaşlarımız dışında arkamızda kimse yok. Arkamızda yalnızca yine siz çok kıymetli okur arkadaşlarımızla ve yazar çizer dostlarımızla gerçekleştirdiğimiz, bu ül-

kenin gelmiş geçmiş en çok okunan kültür sanat dergisi **Öküz** gibi görkemli bir pratiğimiz var.

Öküz'ü rüzgara karşı çıkarmıştık. Bugün HAYVAN'ı rüzgara, kara, sava-

şa, habire akrep ve dedikodu üreten yoz bir kültür sanat ortamına karşı çıkarıyoruz.

İlginizi, sevginizi, yüreklendirmenizi hep içimizde hissediyor, gece gündüz çalışıyoruz.

Biliyorsunuz HAYVAN eli kalem tutan, hayat ve sanat alanında bir cümlesi olan herkeşe açık.

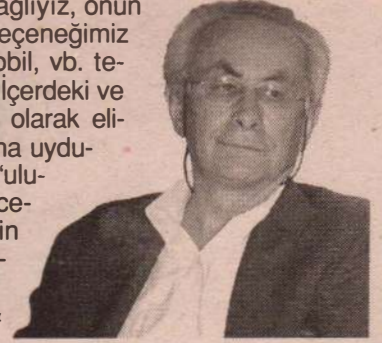
Her şey düş kurmakla başlar. Yine düşümüzün peşine düştük. Yine, kısa zamanda torunlarımıza anlatacağımız muazzam, şenlikli maceralar yaşayacağız. Tekrar buluşmak üzere...

HAYVAN

'Tarihin Öznesi Olmak mı' Dediniz!

FIKRET BAŞKAYA

AKP lideri Tayyip Erdoğan, meclis gurubunda yaptığı konuşmada: "Ya sürecin dışında kalacağız, bütün kalabalıklar gibi bu tarihin seyircileri olacaksınız ve sonuçlarına kadar bekleyip o sonuca uyacaksınız. Ya da, tarihin bizzat şekillenmesinde, metnin yazılmasında aktif rol oynayacaksınız" demiş. ABD'nin uydusu, külliyen kompradorlaşmış bir rejimin 'tarihin öznesi' olması mümkün müdür? ABD Irak'a yönelik bir saldırıya, bir fetih hareketine hazırlanıyor. Aynı İspanyol konkistatörlerinin beş yüz yıl önce yaptığı gibi... Türkiye de saldırıya 'yardım ve yataklık yapacak' ve bu tarih yazmak olacak! Düpedüz bir insanlık suçu, nasıl tarih yazmak olabilir? Aslında AKP lideri açık konuşmayı seven biri olsaydı şöyle söylemesi gerekirdi: "ABD, kendi hegemonik çıkarları, emperyalist emelleri, petrol vesaire için Irak'ı fethedecek. ABD'ye göbeğimizden bağlıyız, onun isteklerine boyun eğmekten başka seçeneğimiz yoktur. Bu savaşı silah, petrol, otomobil, vb. tekelileri, bir de bizdeki uzantıları istiyor. İçerdeki ve dışardaki güç odaklarının taşeronu olarak elimiz kolumuz bağlı. O zaman işi kitabına uydu-racağız, işte "Türkiye'nin güvenliği", "ulusal çıkarlarımız", "ülke çıkarları" diyeceğiz..." Tarihi yazamazsınız ama tarihin sizi lânetlemesinden de asla kurtulamazsınız... Bir şey daha var: "Her söz her ağza yakışmaz" denmiştir...

Aloooo!

HAYVAN'dan Arıyoruz?!

Alo haftalık Zimba gazetesi mi?

- Evet, ben Murat Aslangiv.

Gazeteniz hakkında bilgi verir misiniz?

- Tabii. İki buçuk ay önce yayına başladık. Tirajımız 275 bini buluyor. **Benzerlerinizden farkınız nedir?**

- Biz soft magazin yapıyoruz.

Gazetemizi çıkarırken

de herhangi bir magazin gazetesini ölçü almadık. Ama diğerlerinden farkımız doğru haber vermemiz.

Yayın amacınız nedir?

- Doğru ve yazılmayan haberleri yazmak. Zaten böyle bir boşluk vardı, biz o boşluğu doldurduk.

Okurlarınız kimler?

- O konuda bir araştırma yapmadık. Öğrenciler diyorlar kabaca.

"Okurlara büyük fırsat" diyerek onların size ünlülerle ilgili haber, fotoğraf vs. getirmesini istiyor ve karşılığında da 700 milyon liralık bir ödül vaad ediyorsunuz. Bu çağrınıza ilgi nasıl?

- Başvurular oluyor ama istediğimiz gibi değil. İnsanlar ellerine bir ünlünün fotoğrafı ya da başka bir şeyi geçti mi sanıyorlar ki ona paha biçilmez! Şimdilik zaten bize ilginç bir şey getiren de olmadı.

Peki iyi çalışmalar.

- Size de.

Alo, kiminle görüşüyorsunuz?

- Ben, "Sevdaya Uzaktan Bakan Kadınlar" kitabının yazarı Naci Ünver.

Naci Bey, son kitabınız da öncekiler gibi kadınlarla ilgili. Neden kadınları

yazıyorsunuz?

- Çünkü kadınları bu toplumun en duyarlı ve en üretken kesimi olarak görüyorum. İlk romanım Evlenme Cüzdanı'ydı, ikinci romanım Özgür Sevgi'ydü ve o da aile içi şiddete maruz kalan bir kadının romanıydı. Kırmızı Kaplı Defter'i yazdım, o da yedi çiftin öyküsüyü ve kadınları öne çıkaran bir öykü kitabıydı, Bir Yalnızlık Masalı'nı yazdım yine bir kadının yaşam savaşını anlatıyordu o da.

Son kitabınızın farkı nedir?

- Sevdaya Uzaktan Bakan Kadınlar en özgür biçimde yazdığım, özgürlüğümün at koşturduğu bir roman diyebilirim.

Bu özgürlüğünüz tepki çekti mi?

- Son derece olumlu tepkilerin yanı sıra kaygılı tepkiler de aldım. Evliliğe bakış açım açısından eleştiriler oldu.

Bugünün Türk kadını ve erkeğini bir cümleyle tanımlar mısınız?

- Bir cümleyle tanımlarsam kadınlar tam bir arayış içinde, erkekler de seyirci diyebilirim.

İyi günler, Bambi Büfe mi?

- Evet siparişinizi alayım.

Biz Hayvan Dergisi'nden arıyoruz, söyleşi için?

- Tabii o da olur buyurun? **İsminiz ve göreviniz?**

- Ben Yaşar Baştopçu, kasiyerim.

Büfenin ismi neden Bambi?

- Yenen yumuşak bir et türü var. Affedersiniz ama bir hayvan, yani Ceylan gibi. Ona dayanarak Bambi demişler.

Sizde ceylan eti satılmıyor ama değil mi?

- Yok satılmıyor.

En çok ne satılıyor?

- İçecek olarak mevsim meyvelerinin karışımından yapılan Atom, yiyecek olarak da dilli kaşar, kaşarlı dürüm döner ve Bamburger.

Müşterilerinizin arasında ünlülerde var...

- Evet Taksim'e yolu düşen meşhurlar mutlaka bize gelirler. Şu an televizyonda gördüğünüz kim varsa bizim müşterimizdir.

Bu cazibeyi neye borçlusunuz?

- Müşterilerimize davranma biçimimize. Buraya gelen kendini kendi dükkanında gibi hisseder. Öyle müşterilerimiz var ki hesabı ödemeyi unutup giderler, iki hafta sonra hatırlar gelip öderler.

Peki, kolay gelsin...

- Size de, teşekkür ederim.

Alo, Ciwan Haco'yla mı görüşüyorsunuz?

- Evet, benim.

Son albümünüz 'Derya' hayırlı olsun.

- Teşekkür ederim. Derya, Kürtçe müziğin, Batı enstrümanlarıyla buluştuğu bir albüm oldu.

Bu albüm tamamen Batı kökenli enstrümanlarla yapıldı. Teknolojiden çok yararlandık ve efektlerle müziğin ön planda, sesin arka planda olduğu bir albüm yaptık. Benim müziğimde genelde ses ön plandadır.

Bu, müzik tarzınıza ters değil mi?

- Bütün albümleminde geleneksel enstrümanlar kullandım. Sözleri çok ön plana çıkardım. Ama bu başka bir tarz denemeyeceğim anlamına gelmiyordu. Bu yeni bir tarz ve hazır olup olmadığına yine dinleyici karar verecek. Artık böyle gidecek diye bir şey yok. Bundan sonraki albümümde, yine geleneksele dönmeyi düşünüyorum. Öyle besteler seçtim ve onları okumak istiyorum.

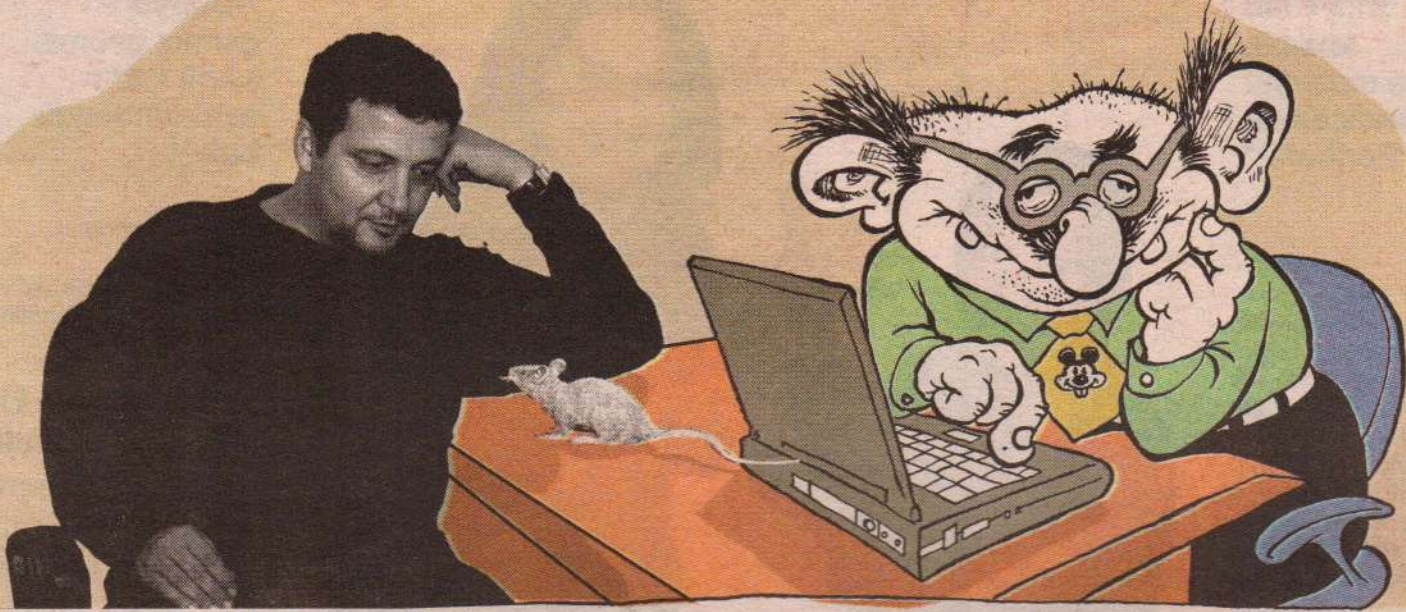
Derya tamamen bir aşk albümü

olmuş... Kürt müziğinde alışılmış bir şey değil bu. Çekinmediniz mi?

- Aşka kim itiraz edebilir ki. O yüzden bir çekincesöz konusu değil. Ben sonuna kadar aşk diyorum, hem de iki insan arasındaki aşk. Derya benim aşklarımı anlatıyor. Bir insana aşık olmayan, başka hiçbir şeye aşık olamaz ki.

Peki, teşekkür ederiz, iyi çalışmalar.

- Size de iyi yayınlar. 🌟

Sene 2002... Şaduman Ağabey'in yardımcısı Fatih Solmaz, "Onun gibi ulvi bir şahsiyet yorulmamalı" diyor ve onun yerine onun gibi düşünüp onun yazılarını gönüllü olarak kaleme alıyor. İşte okuyucunun yoğun ilgisine maruz kalan Şaduman Ağabey gerçeği...

Tüketicinin amansız dostu Şaduman Ağabey HAYVAN'a konuştu:

Bir Gün Yengenizi Isırdım!

Neden Şaduman Ağabey?

- Açıkçası tüketici piyasasına artık böyle bir Ağabey elzem bir şekilde gerekiyordu. Tüketicilerin sorunları o kadar çoğalmıştı ki, gazetelerin tüketici sorunlarıyla ilgili yazarları bu talebe karşılık veremez hale gelmişti. Bu misyon, bu kutsal görev mizah dergilerinin de kapısını çalmıştı... Kimbilir bakarsınız yakında oto haber dergileri, erotik dergiler, hatta at yarışı bültenleri bile bir tüketici Ağabey'i alırlar kadrolarına...

Şaduman Ağabey nereden çıktı?

- Penguen Mizah Dergisini çıkartma kararı aldığımızda, doğal olarak masa, sandalye, kalemler, kağıtlar, sallama çay, masa lambası, duvar panosu, ketil, dürbün, bir koli passiflora, kedi, kedi kumu filan da aldık. Ve bu alışverişlerin bazılarında sorunlar yaşadık. Neydi bu sorunlar?... Mesela; aldığımız masalardan bazılarının ayakları kokuyordu. Ya da ne bileyim bazı sallama çayların ipleri uzundu... İki metreyi buluyordu. Çayı sallayabilmek için bir üst kata çıkmak gerekiyordu. Bu yüzden üst katı da kiraladık. Oraya da Lombakçılar taşındı. Yaaa, yaaa... Anladın mı şimdi?... Peki Şaduman Ağabey niçin kendisine sorulan sorulara alakasız yanıtlar veriyor? Yoksa kendisi ermiş olmanın da ötesinde de biz onun ne demek istediğini mi anlamıyoruz?

- Bak şimdi, sene 1996... Gözlerim aşırı derecede bozulduğu için artık evdeki 57 ekran televizyondan pek bir şey göremez olmuştum. Gidip 72 ekran bir tivi alayım dedim. Fakat fiyatını görünce gözlerim fal taşı gibi açıldı. Hem de öyle bir açıldı ki artık 31 ekran tivideki haber spikerlerinin sivilcelerini bile görebiliyorum... İlginç değil mi? Şaduman Ağabey Özlü sözleri nereden buluyor?

den buluyor?

- Şaduman Ağabey istese özsüz söz de bulur. Onun yeteneği sadece özlü söz bulmakla kısıtlı değil elbette... Özlü söz bulmak, onun için kasapta et bulmak kadar kolay. Onun zaten ossuruğu bile özlü ossuruk... Her şeyi özlü onun...

Şaduman Ağabey, niçin her anlattığı mevzuda ilginç bir şekilde tarih veriyor?

- Güzel bir soru...

Şaduman Ağabey'in en sevdiği renk hangisidir?

- Şaduman ağabey renkler arasında hiç bir ayrım yapmaz. Bütün renkleri aynı hızla kirlettiği gibi aynı hızla da temizler. Fakat pembe rengin Şaduman ağabey için apayrı bir önemi vardır. Nedeni de; tam 43 yaşına kadar pembe rengi pempe renk olarak söylemesinden kaynaklanmaktadır. Pembenin aslında Pempe değil de pembe olduğunu pöprek'in de aslında böbrek olduğunu öğrenmesiyle aynı güne denk gelmesi onu duble şaşkınlığa uğratmıştır.

Şaduman Ağabey hangi takımı tutuyor?

- Sene 1954... O yıllarda yapılan bir genel sayıma göre Fenerbahçe'yi iki milyon 764 bin 251 kişi tutuyordu... Bunlardan biri de bendim. Fakat gel zaman git zaman bu sürü psikolojisi beni rahatsız etmeye başlamıştı. Benim tuttuğum takım çok bana özel olmalıydı hatta hiç kimse tutmamalıydı. O günden beri Endonezya'nın küçük bir kasaba takımı olan Vicadudio takımını tutuyorum. Bu takımı Türkiye'de tek tutan benim. Yaaa...

Şaduman Ağabey savaş hakkında ne düşünüyor?

- Hımm... Savaş, savaş, savaş... Evet, bir tüketici duayeni olarak savaş

da benim ilgi alanıma giriyor tabii ki... Eğer atılan bir bomba patlamıyorsa, tüketici kanununa göre bombayı atanın 5 gün içinde patlamayan bozuk bombayı iade edip parasını geri alması gerekmektedir. Ayrıca sayıları hızla azalan Harp Malulleri yüzünden belediye otobüslerindeki ön koltukları tamamen hamileler işgal etmiş durumda... Devlet, ne yapıp etmeli ve Harp malullerinin sayısını kurduğu çiftlikler ve yaptığı teşviklerle deve kuşlarının sayısını arttırdığı gibi artırmalıdır. Peki Şaduman Ağabey "Canlı Kalkan" olur mu?

- Canlı kalkan olmak hiç sorun değil. Fakat maazallah kafanıza düşen bir bomba sizi ölü bir kalkan da yapabilir. Bu yüzden, insan canlı kalkan olmak istiyorsa savaş olmayan bir ülkede kalkan olmalıdır. Mesela Norveç'te canlı kalkan olan birinin bombayla ölme ihtimali Arabistan'da yaşayan birinin donarak ölme ihtimaliyle aynıdır. Şaduman Ağabey'in bir kadında aradığı özellikler?

- Sene 1978... O yıl testosteron seviyem acayip yükselmişti. Karşı cins karşı yoğun ilgi duyuyordum. Etraf sarışın kayıyordu. Fakat bu sarışınların ancak binde biri gerçek sarışındı. Benim bu sahte sarışınlar içinde gerçek sarışını bulmam gerekiyordu. Bu yüzden 1500 sarışın görünümlü kadını test etmiş ve içlerinden en aptalını bulmuştum. Çünkü bilindiği üzere gerçek sarışın aptaldır. Göz olarak da lens kullanmayan gerçek mavi gözlü bayanı bulmam da pek kolay olmamıştı. Gerçek mavi gözlüyü bulmak bana 7 çuval Adapazarı soğanına mal olmuştu... Yaaa, yaaa... ilginç di mi?... Bir erkekte aramadığı özellikler?

- Bak şimdi... 1962 yılıydı. Kırıkhan'da altın diş yaptırmıştım. O dö-

nemlerde bir kadın için en revaçta olan şey ağızda altın dişleri olan bir erkek tarafından ısırılmaktı... Erkeğin altın dişinin üzerindeki ayar damgası kadının ısırılan yerine çıktığı zaman o kadın cemiyet içerisinde kasım kasım kasılırdı... Neyse altın dişi yaptırdım. Ve Bismillah deyip, yengenizi bir güzel ısırdım. Yengeniz poposundaki 18 ayar ısırıkla mahallede epeyi hava atmıştı...

Şaduman Ağabey ıssız bir adaya düşse yanına neler alır?

- Aslında ıslı adaya düşmeyi tercih ederim ama oldu da ıssız adaya düşüm diyelim... Yanıma bir sürat teknesi alıp, süratle o ıssız adayı terk ederdim...

Şaduman'ın içkiyle arası nasıl?

- Bakıyorum bu soruda Şaduman olduk?...Neyse samimi olduk artık... İçki olarak renk körü olduğum yıllarda yeşil şarap içerdim. Gözlük kullanmaya başladıktan sonra kırmızı şarap içmeye başladım.

Şaduman spor yapar mı?

- Bundan tam yirmi üç sene kadar önceydi... Aletli ping pong oynardım o yıllarda... Ütünden tutun da abajura kadar her türlü aletle ping pong oynardım. Hey gidi günler hey, artık aletli ping pong yapan sadece raket kullanır oldu... Yaaa, yaaa...

Yapabildiği taklitler?

- Övünmek gibi olmasın ama çok güzel orgazm olan yengeniz taklidi yaparım. Haa bir de orgazm taklidi yapan yengenizin taklidini yaparım. Gerçi o taklidin taklidi gibi oluyor ama çok komik oluyor...

Teşekkür ederiz Şaduman abi onca değerli vaktinizden kısıp bize ayırdınız...

- Vakit dedin de aklıma geldi... 🐾

**“Türkiye’nin
kozmik
ve materyal
kraliçesidir
Perihan.”**

İlk Karşılaşma

P.M.: Ben on yedi yaşında mıydım neydin, şiirlerim yayınlanmaya başladı. Cemal Süreya’nın dergilerinde, en entel dergilerde şiirlerim çıkıyor. Papi-rüs, Somut vs. Bunlar da şiirlerimi beğenmişler; görücüye gelir gibi bir grup beni görmeye geldiler. Kürşat Başar, o zamanki karısı Zeynep Sayın ve Lale geldiler. Ben o zaman daha anne evi çocuğuyum. Bunları hiç hatırlamıyor-sun değil mi?

L.M.: Sen çok iyi hatırlıyorsun, ben hatırlayamıyorum.

P.M.: Geldiler eve, tanıştık, oturduk. Arzu ettikleri çılgınlıkta ve ilginçlikte bir şair bulamadılar karşılarında. Çok tuhaf davrandım ben. Sonra yıllarca teğet geçtik birbirimize Lale’yle. Yaklaştığımız bir dönem oldu daha sonra; ben Richard’la evliyken Seyhan’la (Erözçelik) Lale bize pazar oturmasına geliyorlardı. Ama onlar o zaman meşhurdur. Yedi sekiz saat pazar oturması yani. Hep böyle yani birbiri-mizi yokluyoruz, yakınlaşma dönemle-ri oluyor ama böyle bir samimiyet ih-das edilmiyor. Derken 97 yılında ikimiz de Cambridge’e çağırıldık, Türkiye’yi temsilen Lale ve ben, bir de Coşkun Yerlici. Onu hatırlıyor musun Lale... Gittik, uçağa birlikte bindik, birlikte indik, orda çılgınca eğlendik, çok çok güldük, o zaman Lale’nin tesettür dö-nemi-ydi.

L.M.: Yok yok ilk önce açtıktı başım, sonra giderek bağlandım, öyle bir dö-nemdi.

P.M.: Orda! Ama oraya bağlı gittin.

L.M.: Öyleydi, öyleydi evet...

P.M.: Alıştırma alıştırma İngilizleri... (gülüyorlar) Orda çok çok eğlendik ve yakınlaştık. Ben on yedi yaşındayken tanıştık ama otuz yedi yaşındayken samimi olduk Lale’yle. Sürekli yan ya-naydık ve sürekli çok çok eğleniyor-duk. Mesela bir kokteyl veriyorlar, her-kes iyi kötü ciddi, biz o kadar gülüyoruz, o kadar makara

İki Overlokçu Kız Gibi Eğleniyoruz

Kısa bir süre önce ciddi bir rahatsızlık geçiren Lale Müldür ile ruh kardeşi Perihan Mağden Hayvan için bir araya geldiler. Kültür sanat dünyasının bu iki müstesna siması o gün kendilerinden, arkadaşlıklarından ve dünyalarından bahsettiler...

yapıyoruz ki, John Fowles diye çok ün-lü bir yazar var ya, adam bize bayıldı mesela, hep bizim yanımızda takıldı.

Lale’de Bir Şey Var

Lale’yle doğal bir ilaç almışsın gibi. Çok çok başka bir dünyaya geçiyor-sun, o dünyaya geçtiğin için de hiç go-cunmuyorsun. Hani şöyle bir şeyin ol-muyor, ay bana ne derler, nasıl bakı-yorlar... Hakikaten o düzlemde takılı-yorsun ve tamamen orda varoluyor-sun. Yani bence Lale, aklen ve ruhen nerdeyse, seni hop diye oraya götürü-yor. Ve orda çok mesut oluyorsun, ora-ya tamamen ait oluyorsun. Başka bi-riyle o alana geçemezsin, bir kapı ara-sına sıkışırsın ya hani... Öyle değil, se-ni tamamen olduğu yere götürüyor La-le. Yine Cambridge’te Ruth Randil di-ye çok ünlü bir yazar, dünya çapında iğrenç bir karı, tipi mipi cadı böyle. Bu konuşma yapmaya geldi, salonda da dünyanın her yerinden gelmiş yazarlar var. Kimi iskemlede, kimi bankta oturu-yor; biz de Lale’yle nedense en öndeki ikili şahane bir koltukta oturuyoruz. Bir ara Lale birden bana döndü ve okuyup üflemeye başladı. “Nedir Lale” dedim, “Çok şeytani bir kadın bu ve sana kar-şı hayvani bakışını yakaladım” dedi. Öngörüsü de birkaç dakika sonra şö-yle gerçekleşti. Öyle kaba ve iğrenç bir kadındı ki, birisi buna soru sordu ve bu da çok çirkin bir cevap verdi,

“Ay senin soruna mı cevap vereceğim canım” gibi. Lale’nin okuma üflemesin-den on dakika sonrasında filan. Salon-daki yazarlar da “Ya sen niye böyle konuşuyorsun ki, sen bizimle burada konuşmaya geldin” dediler. O da ka-balık yaptı ve sonunda Lale ve benim de içerisinde bulunduğum on - on beş yazar kalktık salonu terk ettik. Bu Cambridge tarihinde ilk defa oluyor-muş. Hani kadının lanetliği, kötücüllü-ğü, kabalığı daha sonra somut bir ola-ya da dökülüyor. Sonra ben bu mace-ralarımızı anlattım aylarca yıllarca, her yerde. Yıldırım dedi ki, “Ben Türk ka-dınlarını temsilen orada ikinizi görsem ilk uçakla Türkiye’ye gelirdim.” (gülü-yorlar)

Işık Hızı

L.M.: Perihan deyince aklıma ışık hızı geliyor. Bir çok meraklı bakış aklı-ma geliyor...

P.M.: Şimdi kopya çekiyorsun...

L.M.: Kimden kopya çekiyorum ya!

P.M.: Yüzümden! Konuşurken yü-züme bakıp kopya çekiyorsun! (Gülü-yorlar)

L.M.: Müthiş zeka pırıltıları görüyo-rum Perihan deyince.

P.M.: Lale belirleyici bizim ilişkimiz-de. Ben ona boyun eğiyorum diyeyim. Yoksa onun karşısına geçip ışık hızıyla konuştuğum falan yok. Tarkan’ın şarkı-sında dediği gibi “Teslim oldum sana

**“Dünyanın
gelmiş geçmiş
sayılı kadın
şairlerindendir
Lale”**

bile bile.” Aynen öyle. Lale’dir bizim sohbetlerimizin, süratimizin belirleyicisi.

Lale’yle Hiç Öyle Entel Dantel Takılmadık

L.M.: Biz Perihan’la hiç iş konu-şamayız aslında.

P.M.: Biz hayatta bir kere bile sa-nat, edebiyat konuşmamışızdır mese-la. Neredeyse “spritüel geyik” denilebi-lir yaptığımıza; mesela televizyon hak-kında bile daha çok konuşmuşuzdur. Öyle saçma sapan konuşmalar. Hiçbir şekilde iki sanatçı gibi takılmadık. İki tane overlokçu kız nasıl eğlenirse öy-le. Gerçekten. Oturalım bir satır sen yaz, bir satır ben yazayım. Hiç yani. Düzeysiz bir beraberlik bizimkisi. (Gülü-yorlar) Bence ikimizin arasındaki mesele şudur, hani o şair ben yazarım fakat birbirimize hayran olmakta hiç mütereddit olmadık. Çünkü sonuç ola-rak hakikaten yazarlar dünyasında acayip kıskançlıklar var. Hani magazin programlarında Hülya Avşar çıkıp di-yor ya “sanatçıdan dost olmaz”, ben daha geçenlerde karar verdim, yazar-dan dost olmaz, manyak adamlar ka-dınlar falan bunlar diye, hakikaten dostluk yapmana imkan ve ihtimal yok. Lale’yle hiç öyle entel dantel takıl-mayız. Artık bunu yüz kere söyledim ama o kadar gönülden söylüyorum ki “Lale dünyanın sayılı kadın şairlerin-den, dünyanın gelmiş geçmiş en önemli kadın şairlerinden biri”. Ve ben onun şiirlerini okurken inanamıyorum. İki türlü inanamıyorum, hem arkadaşı-mın şiiri, hem ulan bu ne acayip şiir oluyorum. Mesela Cambridge’te de ol-du bu. Lale şiirlerini yüksek sesle okur-ken o kadar iftihar ettim ki onunla. Başka şairlerin kötülü-ğünün yanında onun parlaması acayip güzel bir şey.

Annece Merak

P.M.: Bir de ikimizin birbirimize karşı bir koruma güdüsü var. Lale arada bir bana telefon açar, çok ileri gittin sana bir şey olacak ya da işte çok 'fan'ların var, telaşlanıyorum. Annece merak ediyor beni. Mesela çok ağır politik bir şey yazdıysam merak ediyor beni. Böyle tuhaf bir dayanışma duygusu var aramızda. Bu da naturel olarak, kimyasal bir şey olarak ya çıkıyor ya çıkmıyor. İdeolojik kararlarla, 'Benim sevgili kadın yazar arkadaşım' diye olmuyor hakikaten ve zaten çoğunlukla da olmuyor. Çok haset ve dedikodu dolu bu çevredeki insanlar. Lale de bundan çok müstekidir; bir kadın dostum olamayacak mı filan gibi der hep, değil mi Lale...

L.M.: Evet.

P.M.: Acayip bir çevre bu! En yakın arkadaşlarımız bile o kadar çirkin dedikodumuzu yapıyor ki. Kaktüs'te yayın yapıyor mesela seninle ilgili. İssiz bir adaya düşsek mesela, yanımızda topçu olsun, popçu olsun ama yazar olmasın. Türk yazarlarında mizah anlayışı yok. Hani tıfıl şarkıcılar çıktığında kızlar çıplak poz verir, erkekler kendilerini göt eder, sonra biraz kalkınca imajım mimajım derler. Yazarlar da böyle, ilk başta herkese röportajlar verirken birdenbire imajım falan. Yani kendisiyle dalga geçemeyen insan, başkalarını doğru dürüst nasıl görsün ki. Kendisine bu kadar karton bakıyorsa başka insanlara da karton bakar, kahramanları da karton olur.

Adım Adım Anadolu Tadi

P.M.: Lale, Radikal İki'deki yazılarını kitap yapmalısın.

L.M.: Yapacağım, Yapı Kredi istiyor, çıkacak.

P.M.: Son dönemlerinde şaha kalkmıştın ya...

L.M.: ... (Gülüyor)

P.M.: Bir de diyorum ki adım adım Anadolu olmamış mıydı, mesela pat Gümüşlük'te, çat Belçika'da, hop Bursa'da... (Gülüyorlar)

Ruh Kardeşliği

P.M.: İki üç ay hiç görüşmediğimiz oluyor Lale'yle... Her dakika tuvalete birlikte gidenler gibi mıcık mıcık değil yani. Sonra bir gece Lale telefon açar, ya da ben. Sonra bir iki hafta yoğun görüşürüz. Mesela eğlence hayatına çok çıkarız. Şu meşhur pavyon keşfimiz var ya. Onu birlikte yaptık. Altan, ben, Lale. Hatta o kadar komik bir şey oldu ki. Lale'nin bütün sağlık işlerini yürüten ve benim de çok yakın arkadaşım doktor Talat'la, hastanede Lale'nin başucundayız. Lale, yoğun bakımda yatıyor, o kim, bu kim, benim adım ne, dün söylemiştim hatırlıyor musun falan diye soruyor.. Beni gösterdi adı ne dedi, -kimsenin adını hatırlamasına imkan yok- o kadar zeki ki şöyle bir yüzüme baktı ve "İstanbulda birlikte dolaşıyoruz" dedi. Talat da dedi ki: "Biliyorum, hem de pavyon pavyon... Biz de okuyoruz..." (gülüyorlar) Bizimki daha çok eğlence üzerine kurulu bir arkadaşlık, yani ruh kardeşliğinin neşeye dönüşmesi diyeyim. Gerçekten çok eğleniyoruz ve bu bence yüzde yüz güvenle ilgili bir durum.

Yüzde yüz güven hali. Biz aslında iki mizahçı gibi takılıyoruz, iki şaire gibi değil.

L.M.: (Gülüyor...)

P.M.: Lale zekası, beyninin çok kapalı olduğu bir zamanda, -daha n'olsun iki kere beyin kanaması geçirmiş ve bir lafı havada yakalıyor.

L.M.: Ben onları hiç hatırlamıyorum tabii şimdi.

Can Çıkar Huy Çıkmaz

P.M.: Çok inanılmaz bir şey yaptın bana. Yoğun bakımda yemeğini yedirdiyorduk. Ben başak burcuyum ya içimdeki iğrenç, latan başhemşireyi orda çıkardım ve kurallar koydum. İşte plastik kaşık, kağıt tabaklar aldım, eline peçete tutuşturuyorum, herkese talimatlar veriyorum. Şöyle sapıklıklar da yaptım. Bir yüz kremi ve bir vücut kremi getirdim. Herkese de telefonda talimatlar veriyorum "Donat, orda duran bir yüz kremi var onu süreceksin, vücuduna şu bu." Fatih dedi ki "Ya sen bu sapıklıkları nerde öğrendin?" Ben dedim ki "Konuş Onunla filminden", "Sen yakında manikür pedikür de yaparsın" dedi bana. Ki ilk yoğun bakımdan çıktığında tırnaklarını kesmeyi dahi önerdim. Korkunç zamanlar. Hakikaten hiç bilinci yok. İşte onu yedirdim, her şeyi tek tek açıklıyorum. Lale bir alete bağlı, diyorum ki Lale işte şu alete bağlısın, çok kollarını oynatma vs. Lale alete baktı baktı: "Ben" dedi "Anladım bu aleti" dedi. "Nedir!" dedim. "Evlilikle ilgili bir şey bu alet!"

Hepimiz için inanılmaz bir yolculuk gibiydi. Yani Lale'nin bütün özellikleri yoğun bakımda da ortaya çıktı. Parano-yasıysa, üstün zekasıysa, havada kelime yakalamasıysa. Her şeyi o yarı bilinç halinde sergiliyor. Hani böyle can çıkar huy çıkmaz gibi bir şey. Mesela bir hemşireye Nadya adını taktı. Durup "Nadya hepimizi merkeze bağlamaya çalışıyor" diyordu. Geçenlerde konuşuyorduk, bunları not alsaydık, hani insan çocuğunun çocukluğunu unuttur ya, öyle kopartıcı laflar söyledi ki...

Farklı Karakterlerimiz Var

P.M.: Lale, çok daha kabulkârdır. Mesela ben çok çok az insanla görüşüyorum. Çok huysuzum, geçimsizim. Lale, uzayın sonsuzluğunda dolaşıp kimleri alıyor gemisine? İnanılmaz bir koleksiyonu var. Bu konularda çok müsamahakar. İnsanları alıyor, orbitinde döndürüyor. Ama onlardan Lale'ye zarar da gelmiyor. Temel olarak hepsi Lale'ye biat ediyorlar. Onun farklı bir kozmosu olduğu için gerçekten o evrenin kraliçesi. O evrende onlar yara-

tıklar olarak bir müddet dönüyor, sonra şutlanıyor ya da kalıyorlar, artık ne kadar kalabilirlerse. Ama Lale'nin öyle bir toplama huyu var. Mesela ben acayip korkarım, 'fan'larımla tanışmaya, yeni insanlarla samimi olmaya. Çok korkarım. O açıdan bizim çok çok farklı karakterlerimiz var.

L.M.: Perihan ülkenin kozmik ve aynı zamanda materyal kraliçesidir.

P.M.: Bir ara benim için halk tipi fel-sefeyi patlattı falan yazmıştın.

L.M.: Ama ne dediğimi şimdi hatırlamıyorum. Benim Perihan'da en çok sevdiğim şeylerden biri, Türkiye'de az bulunur şeylerden biri. Bir kere samimiyeti, konuşurken olanca doğallığı ve samimiyeti. Perihan'da gördüğüm ve bende olmayan şey, SERT ZEKA. Biraz öfke, biraz sert zeka,

P.M.: Terbiyesizlik!

L.M.: Terbiyesizlik bana olmuyor.

P.M.: Sana değil de başkalarına karşı kabalaşabiliyorum.

L.M.: Ama şunu da söyleyeyim yani. Bütün bu farklı şeyler dışında, yazılarımızda en çok ortaya çıkıyor. Birçok ortak şeye takılıyoruz. Ne bileyim ben, uzaklaşan yıldızlar gibi. Uzayda olan bir şeyi kastediyorum.

P.M.: Ama benim hiç spirüel bir yanıym yok ki Lale.

L.M.: Canım bunları kullanıyorsun.

P.M.: Ama benden çok çok daha uhrevisin sen Lale. Ben çok dünyevi sayılmaz mıyım?

L.M.: Ama sen bunları kullanıyorsun yazılarında, onun için söylüyorum.

P.M.: Bir de şöyle bir şey yok mu Lale. Ben kendini direkt ifade eden, nerdeyse kaba saba konuşan bir insanım. Sen bana mesela hiç küsüp almadın hayatta. O çok önemli değil mi? Ne kastettiğimi her zaman görüyorsun, anlıyorsun. Değil mi?

L.M.: Evet.

P.M.: O çok önemli aramızda.

L.M.: Nesi önemsiz ki bunun. Yani ne demek önemli. Bozuluyorlar mı yoksa senin bu diline?

P.M.: Tabi, deli misin. Her zaman rastlanan bir şeydir. Bir sürü insan alınıyor, bana bunu yaptın, şunu dedin diye.

L.M.: Biliyorum.

P.M.: Lale, insanları çok iyi ağırlar... Aslında acayip dalga geçiyor. Herkesle, çaktırmadan dalga geçiyor. Ben onun binde birini yapsam, bıçak çekerler. Ama hep güler yüzü ve yumuşak yapıyor bunu. Herkesi bir şekilde kafaya alıyor. Çok eğleniyor. Hem de biriyle dalga geçerken, dönüp yan yana sana bakar ve

senin için bir edisyon yapmış gibi de olur. Süper dalga geçer herkesle.

L.M.: Bilmiyorum, biraz abartıyorsun gibi geliyor bana. (Gülüyorlar)

Nekâhat Dönemi

P.M.: Nekâhat dönemi çok çok ağır bir şey. Geçirilebilecek en ağır rahatsızlığı geçirdi, daha ağırı yok. Hakikaten inanılmaz bir durumda. Şu durumu çok iyi. Şu an kelimeleri yakalıyor, yakalayamıyor. Hatırlıyor, hatırlayamıyor. Ama inanılmaz bir süratle iyileşti, iyileşiyor, hakikaten maşallah.

L.M.: Ben şimdi fena oldum aslında. Bu konuşmada ne kadar geride kaldığımı gördüm. O da sıkıntı yarattı. Bir şey yapamıyorum yani. Hayır o mühim değil, Perihan yapacağını yaptı ve çok güzel yaptı da ben ne oldum?..

P.M.: Bunu geçenlerde de söyledin. Sözlerin tam geleceken kaçması, seni rahatsız ediyor. Ama Lale sana bunun garantisini nasıl vereyim, daha çok yeni ve acayip hızlı yol kat ettin. Bir de bir iki ay sonra tamamen düzeleceksin, kendine zaman tanı. Ama düşün, çok majör bir şey geçirdin.

L.M.: Ama iyiden kötüyeye gidiyor.

P.M.: Hayır gitmiyor. Sözel olarak mı, hafıza olarak mı?

L.M.: Evet, iyiden kötüyeye gidiyorum.

P.M.: Hayır, ben seni izliyorum, hiç öyle değil. Vallahi bak, yemin ederim. Bak bir hafta önce dedin ki, çocuklar ben ne geçirdiğimi anladım dedim. Oysa daha iki hafta önce bile beyin kanamasını anlamıyordun. Kelime olarak sana gelirken, şurada bir yerde kalıyordu. Anlıyor musun? Ne kadar ilerlediğini biz görüyoruz. İnan buna. Bir de sen o kadar kötü durumdaydın ki, ne kadar kötü olduğunu bile anlamıyordun. Şimdi anlamaya başladın ve bundan kaygı duyman bile ciddi bir iyileştirme belirtisi. Şimdi bir kelimeyi arıyorsun, bulamayınca tedirginlik duyuyorsun, ama bu acayip bir aşama. Bir sonra ki aşamada inan, kelimeyi bulacaksın. Ama kelimeyi arayıp, bulamadığının bile farkında değildin bir hafta önce. Hepsini yaşadık. Ama şu kaygın inan boş... Hakikaten büyük yol katettin sen. Buna inan.

L.M.: Doğru, tamam, okey.

(Gülüyorlar) 🌸

Adam kadını
bakkaldan ittirerek
çıkarmış, arkasından
bir daha o bakkala
uğramaması için
bağırmıştı. Kadın
elinde ucu ısırılmış
iki ekmek, eteklerine
dolanan çocuğuyla
gözlerden
kaybolmuştu.

Ucu Isırılmış Yokluk

KÖTÜ ŞAIR ŞERAFETTİN

Yokluğun kol gezdiği bir mahallenin en dar sokağında küçük bir bakkaldan içeriye daldım. Amacım bir paket sigara ve kahvaltılık bir iki öte beri alıp çıkmaktı. Bu sıradan bakkal ziyaretinin bana bir gün bu satırları yazdıracak kadar zihnimde dönüp dolaşacağını bilemezdim tabii. Şahit olduğum olayın etkisinden hâlâ kurtulmuş değilim. Kadının yüzündeki ifade, bakkalın suratındaki değişme, yazmak için konuyu kollayan zat-ı âlime bir tokat gibi çarpıvermişti. Bu ne yoksulluktu!..

Veresiye defteri yüzüne kapandığı her halinden belli olan bir kadın içeriye girmiş doğruca ekmeklerin bulunduğu dolaba yeltenmişti. Birbirine karışmış saçları ve solgun gözleriyle eteklerine yapışan çocuğunu da ardı sıra sürükliyordu. Ben paradan arta kalanları hırkamin cebine sıkıştırıp evin yolunu tutmaya hazırlanıyordum ki, kadın kucagında iki ekmekle bana çarparak bakkalın karşısına dikiliverdi.

Utanarak, biraz da korkarak, alçak ve yalvaran bir ses tonuyla:

- İki ekmek alıyorum yavrum, parasını sonra...

Daha lafını bitirmeden bakkal devreye girdi:

- Olur mu abla, defterde yer kalmadı yazmaktan... Hiç kusura bakma... Hesabını kapayınca alırsın...

- Ama...

- Yok abla bırakacaksın...

Doğrusu o an ne yapacağımı bilememiş, ekmeklerin parasını cebimden ödemeyi aklımdan geçirdiğim halde eyleme dönüştürmeye fırsat bulamamıştım. Çünkü kadın elinde tuttuğu ekmeklerin ucunu öfke ve çaresizlikle ısırılmış, bir yandan endişeyle bakkalın vereceği tepkiyi bekler olmuştum.

Sonrasıysa dostlarım, bu bekleyiş kısa sürdü. Adam sizin de tahmin edebileceğiniz gibi, kadını bakkaldan ittirerek çıkarmış, arkasından bir daha o bakkala uğramaması için bağırmıştı.

Kadın elinde ucu ısırılmış iki ekmek, eteklerine dolanan çocuğuyla gözlerden kaybolmuştu.

Ucu ısırılmış yokluğun fotoğrafıydı bu, alt yazıya artık ne gerek!

Yama'lar Sözlüğü: * Yaşlanıyormuş...

** Parça, parça...

Mehtekale Tepesi

"Yaa Musa! Adam gocuğumuş*... Yakup derdi de inanmazdım."

Karadeniz köylerinin kendine özgü doğası içinde yaşayıp giden köylüler... Çocukluğumu geçirdiğim Ünye'nin Gölgeçiz köyü... Yetmişli yılların sonuna kadar, yani elektriğin köye gelişine dek, köydeki olağanüstü her gelişme, ilkel bir şekilde duyurulurdu...

Mehtekale tepesi...

Yani ölümün duyurulduğu yer... Pastafçı lakablı Yusuf'un ölümleri civar köylere bağırarak duyurduğu tepe.

Civar köylerden birinde, bir insan öldüğünde, Mehtekale'dan Yusuf inmeden, kadınların ağıtları akşamı getirirdi... Sonra akşamları...

Bu görevi, caminin minaresine elektrikler gelene kadar sürdüren Yusuf'un bir de lakabı vardı: Pastafçı... O bizim komşumuzdu.. Pastafçı amca, tarlasını evlek** satarak geçinirdi, bir de ölüm ilanlarıyla...

Mehtekale'den sesi tam üç-dört köye ulaşan Pastafçı, her ölüm ilanından sonra sohbetlerinde, öleni anlatır, uzun uzun hikayeler uydururdu... Mehtekale'den her dönüşünde, babama uğramadan evine gitmezdi. Her defasında, yorgun argın bir şekilde babama söylediği ilk söz: "Yaa Musa adam gocuğumuş... Rahmetli Yakup derdi de inanmazdım..." olurdu.

Bu söz ona çocukluğundan kalmaydı. Yusuf'tan sonra da, bir ucundan tutup size de aktarmaya çalıştığım gibi, kulaktan kulağa söylenir oldu... Yaa dostlarım! Adam gocuğumuş... Pastafçı derdi de inanmazdım.

Şair'in Hali

Şair'in bir söyleşisinde öğrencinin bir şaire bir soru soruyor:

- Şiir yaşayarak mı yazılır?

Şair gayet ciddi bir ifadeyle;

- Tabii ki şiir yaşayarak yazılır. Şiir yazmak için yaşamak lazım.

Sonra birden durup, dinleyicilere yönelerek:

- Siz hiç ölü bir şairin şiir yazdığını gördünüz mü?

Evet dostlarım, birazdan buradan ölü bir şair geçecek... ☹

5 Mart: Kötu Şair ile Şairin Hali üzerine söyleşi.

Yer: Kafe Denizin Ezgisi - Salihi/Manisa

Lilith

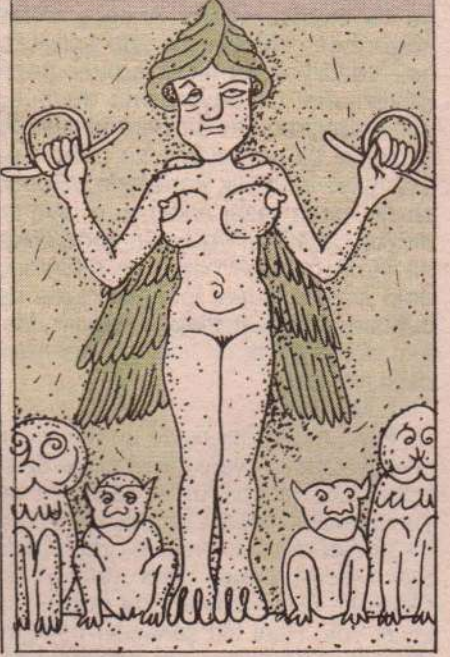
MERAL ONAT

Ve Tanrı Kadını Yarattı... Evet ama bunu derken Brigitte Bardot'dan bahsetmiyorum... Bu kadının adı Lilith!.. Bazı kaynaklarda Adem'in hayatına giren ilk kadın olduğunu yazıyor... Lilith pek öyle 90-60-90 değil... Hatta biraz farklı bir canlı örneği. Kimilerine göre Adem'e elmayı sunan yılanın ta kendisi...

"Rönesans dönemi resim sanatından bir örnekte, Lilith cennette dolaşırken tasvir edilmiş."

Yine Asur kökenli bir rölyefte Lilith ve yanında çöl hayvanları var. İki elinde de Mısır'ın ölümsüzlük simgesi olan Ankh'in Sümer versiyonları bulunuyor...

"Tanrı Adem'i yarattıktan sonra onun yalnız olduğunu gördü ve yalnız olmasının iyi olmadığına karar verdi..." (Tevrat/Genesis 2:18)

"Ve anında şiddetli geçimsizlik başladı... Adem ile Lilith sabahın akşama kadar birbirlerini yiyorlardı..."

"Ve anında şiddetli geçimsizlik başladı... Adem ile Lilith sabahın akşama kadar birbirlerini yiyorlardı..."

"Ve Tanrı Adem için topraktan, ondan artan malzeme ile bir kadın yarattı... Ve ona Lilith adını verdi..."

"Sonunda Lilith, Adem'i terk etti ve şehvet cinlerinin toplandığı yere, Kızıldeniz'in kıyısına gitti..."

"Ve anında şiddetli geçimsizlik başladı... Adem ile Lilith sabahın akşama kadar birbirlerini yiyorlardı..."

sürecek...

Madem Bir şey İstemiyorsun Çaydanlığımı Niye Okşuyorsun

ALTAY ÖKTEM

İnsan büyüdükçe hataları affetmemeyi öğreniyor. Büyüme durdurulamazsa, kendisinin de bir hata olduğunun farkına varıyor ki; buna katlanılmaz.

Büyümek, yalnızca fizyolojik bir gerçek değil, aynı zamanda bir hastalık hali. Büyümek bedenın trajedisidir. Büyümenin durdurulmaması ise başlı başına bir felaket. Kim dev kanatları yüzünden uçamayan bir kuş olmaksın, kanadı gelişmediği için uçamayan bir kuş olmayı tercih etmez ki!

Bu şekilsiz büyümeyi durdurmanın tek yöntemi var; sevgi. Bir tür saldırı sanatı olan tıpta, hastalığa sevgiyle yaklaşılması gerektiği kesinlikle öğretilmez. Yalnızca saldırı stratejileri geliştirilir. Oysa sevgi, en olmadık tümörü bile küçültebilir. **Basur için merhem kullanılabilir, ılık suda oturma seansı yapılabilir elbette. Ama basuru okşayarak da küçültebiliriz!**

Okşandığında büyüyen organlar da var ama, bunun konumuzla hiç alakası yok. Zaten teorik olarak ne söylenebilir ki? Okşarsan büyür, okşamazsan küçülür; tamamen deneyle dayalı...

Yalnızca büyümek değil, insan olmak başlı başına bir hastalık hali. İnsan doğanın ürettiği en şekilsiz tümör. O yüzden; kendinin farkına varmaya başladığında hayata katlanamıyor.

Yeni bir yıla girmişken, yani bir yaş daha büyümüşken hepimiz; eskimiş bir tümör kalıntısı olarak alnım açık, başım dik konuşabiliyorum işte: İnsanları sevmiyorum, insanlara tahammül ediyorum!

Hava, su, toprak ve duygu kirliliği, hatta cilt, ciltaltı ve organ kirliliği bir kat daha arttı. Birbirimizin karanlık yüzüne, varisli, sellülitli, mantarlı ve kırışık bedenine katlanacağımız bir yıl daha var önümüzde.

İyisi mi ne kendimizden, ne başkalarından bir şey beklemeylem. Yalnızca katlanalım. Zaten hayat bir katlanma sanatıdır (orgazmamı).

Beklemeylem ama, sanki bir şey çıkacakmış gibi çaydanlıklarımızı okşamaya devam edelim. Belki cin çıkar. Belki de cin çıkmaz, çünkü cin zaten içimizdedir. Bunu sevdim işte; cinler cirit atıyor içimizde. ☘

Aşk'ın sonu var. Ne yazık ki..
Bitiyor işte. Biliyorsunuz..
Sonrası bildik hikaye.
Boynu bükük tek kişilik
sinema seansları, kahve altı
kitap okumaları ve bol
kepçe yalnızlar lokantasından
tek kişilik teselli avuntuları.
"İçinizdeki çocuk" hikayesi de
eskidi. Ve büyüdük.

Yalnızlar Palas

CÜNEYT ÖZDEMİR

Sizlere bu satırları Yalnızlar Palas'ın ıssız alt koridorunun sol arka odasından yazıyorum. Kurşun kalemle, mektup kağıdına. Belki o yüzden düşünerek ve ağır ağır. Tehlikeli sulara girme teşebbüsündeyim.

Aslına bakarsanız "Siz bu satırları okurken muhtemelen ben çok uzaklarda olacağım" diye başlayan bir giriş tercih ederdim. Olmadı bakın. Bi dahakine...

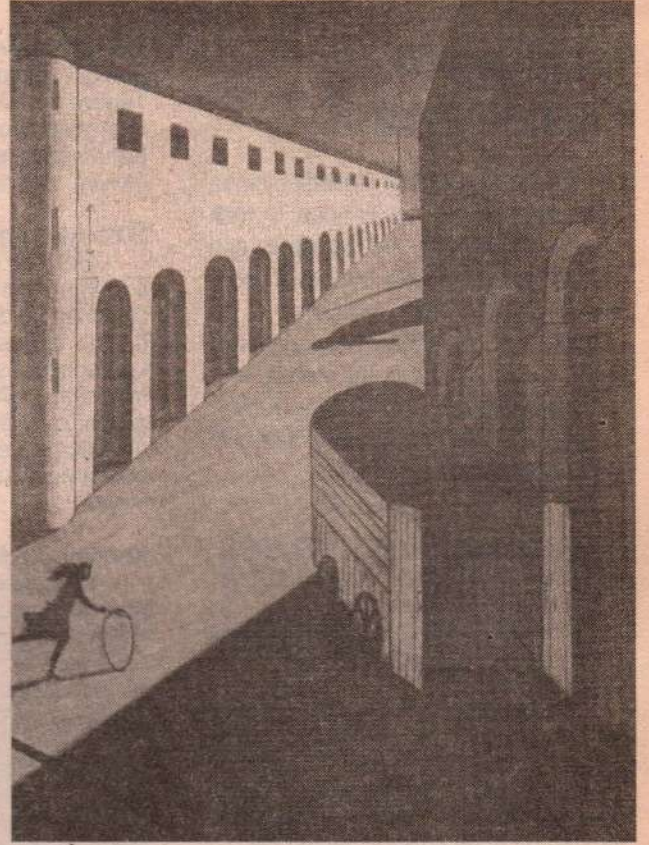
Berberliğin kamusallaştırıldığı ve hatta yerel belediyeler ile zapturapt altına alınıp beyaz gelinlikler ve imzalarla taçlandırıldığı bir dünya düzeninde Yalnızlar Palas zannedildiği gibi çok revaçta değil elbet. Ama genel geçer önyargıların ve söylencelerin tersine korkutucu bir yer de değil. İnanın. Şu yalnızlar koridorunun pek çok odasının boşalmasının ve çok az sakinin burayı kendine yurt seçmesinin elbette farklı nedenleri vardır. Ama bunu da sormayalım isterseniz. Tek tek cevapsız bakışlarla karşılaşmanın lüzumu yok.

Yalnızlar Palas'tan çıkıp etrafımı şöyle bir kolaçan edeyim, bir örnek çift,uzun süreli bir aşk hikayesi bulayım şu palası bırakıp yeni bir eve taşınayım, diyeceğim, diyemiyorum da. Bir tane de mi olmaz. Yok yok yok...

Biz bu palasın mahkumu muyuz, konuğu mu şaşırdım. Her çift kişilik hikayede mutsuz bir son gizli. Ya da mutsuz sön giden gizli bir yol hikayesi...

Aşk'ın sonu var. Ne yazık ki! Bitiyor işte. Biliyorsunuz... Sonrası bildik hikaye... Boynu bükük tek kişilik sinema seansları, kahve altı kitap okumaları ve bol kepçe yalnızlar lokantasından tek kişilik teselli avuntuları.

"İçinizdeki çocuk" hikayesi de eskidi. Ve büyüdük. Geçtiğimiz yıllarda yanılmıyorsam Bağımsız Filmler Festivali'ne gelen "Varyag Erkekler Korosu"nun ilk yarısı sonrasında darallardan daral seçip çıkmak üzere iken beyazperdede beliren o 65'lik yalnız alkoliğin sözleri geliyor aklıma. 65 yaşında her şeyini her şeyini kaybetmiş bir ayağı eşikte duran bir alkolik hayat süzgecinden elediği o cümleyi geveliyordu: "Artık kendimi büyüdüğüme inandırmalıyım." Evet inandırmalı. Siz de inandırmalısınız. Ben de inandırmalıyım. İçinizdeki ço-

cuk da sizinle beraber büyüyor. Büyüdü.

Yani dayanacak birini bulamıyorsanız o bile yok. O bile... Bir tek siz. Ürkütücü bir gerçekle karşı karşıyasınız işte... **Yalnızlık üşütüyorsa kendi kendinize sarılacaksınız. Ya da Zatiye...**

Ama korkmayın tedavi masrafları müessesemiz tarafından üstlenilmektedir. **Adresiniz belli; YALNIZLAR PALAS.**

Palasımız, yalnızlığımız pek çok ziyaretçi kabul ediyor sık sık. Ama durmak, tutunmak zordur yurdumuzda. Kolay sıkılır insan. Güçsüzdür hayat karşısında. Tek başına idare etmek zordur bu palasın koridorlarında. Herkes birine muhtaç. Birbirine... Bir güçlüye, çoğu zaman da bir güçsüze...Yol gösteren bir koltuk değneği herkes birbirine...

Terazinin bir kefesinde yeni bir insan, yeni bir deneme yeni bir hayal kırıklığı var, diğer kefesinde çift kişilik bir yalan dünya.

Ne kadar çok çift kandırıyor birbirini, ne kadar çok çift korkuyor yalnızlıklarından. Karanlık bir gecede önlerini kesmesinden yalnızlıklarının, bir gece evde otururken "naparım ben benimle bir başa" demekten. Naparsınız siz bir gece vakti evde tek başınıza kalırsanız nasıl başedersiniz kendinizle. Nasıl kalırsınız başbaşa kendi başınızla...

Herkesin cevabı kendine. Neyse...

Satırlarıma son verirken yalnızlığınızın gözlerinizden muhabbetle öpmek isterdim ama biliyorum yalnız değilsiniz. Ne kadar da kalabalıksınız. Ne kadar da sıkıcı.

Bana yazmak isterseniz yerim yurdum belli benim alt ıssız koridor soldaki son oda, Yalnızlar Palas...

Yalnızlığınızı yazın ama.

Mektup kağıdına. Sabırla... ☘

Neler gördüm?

18 Aralık 2002, öğleden sonra bilmem kaç.

- > Çizgili, solgun ve terli bi gömlek
- > Cama vuran yansımasına gülümseyen yaşlı teyze
- > Yaprakların ve çiçeklerin arasında bi zarf
- > Kitabın birinci sayfasına takılıp kalan genç kız
- > Kadının üstünde sallanan adam
- > Naftalin kokan ölü bi tavşan derisi
- > Küçük kırmızı bi çekik
- > Annesinin kucağında uyuyan kıvrıkcık saçlı bi kurbaa

Hepsi gitti, bi tek küçük
kırmızı çekik kaldı,
taksim son durak
anonsuyla boşalan
vagonda.

BAKANGÖR

Mutluyum, Huzurluyum!

Seyyal Taner oynadığı filmlerin dışında 70'li yılların önemli seslerinden, ilk rock söyleyen kadınlardan biri. Sonradan pop müzikle kendisini ifade etse de o rock müziğin içindeki tavrı, ruhu hep benimsemiş, hayattaki duruşuyla buna yakın yaşamıştır. "Önemli olan da o ruha sahip olmak" diyor Seyyal Taner bu söyleşiyle. İşte Beyoğlu Mor Cafe'deki buluşmadan geriye kalanlar...

Cocukluğumda sizi ilgiyle izlerdim. Sahnelerin deli fişek, çılgın, radikal bir kadınıydınız. Sahneye motosikletle, bir de yılanla çıktığınızı hatırlıyorum. Yetmişli yıllar için siz çok radikaldiniz.

- Motosikletle de çıktım, bir çok şey de yaptım. Evet, o günkü koşullara göre zamanın çok önündeyim. O tarihlerde Türkiye'ye **Hu** grubunun müzikal filmi gelmişti. **Maksim**'de birkaç gün sonra **Hu**'dan bir şarkı söylediğimizde yer yerinden oynamıştı. O dönemin dinleyicisi de çok kaliteliydi. İnsanlar **Maksim**'e smokinle, etolle falan gelirdi, şov başladığında, çatal bıçak sesi duyamazdınız, çünkü kimse yemek yemezdi. Bu kadar saygı ilgi vardı. O klasik format içinde rock dinleten ilk kadın solistim.

Gazinoda rock söylemek zor olmadı mı?

- Kulakları cınlasın **Fahrettin Aslan** benimle çok çatışmıştır. "Nedir bu gürültü, yeter artık milletin kafasında dan dan, kimse yemek yiyemiyor senin yüzünden" diye söylenirdi. Ama her sahneye çıkışımızda seyircinin bizi ayakta alkışlaması, gördüğümüz ilgi karşısında ne kadar haklı olduğumu gördü. Birbirimize çok girdik, ama hep sevgi dolu diyaloglardı bunlar.

Son yıllarda o elit kitle kalmadı gazinolarda öyle değil mi? Gerçi gazino da kalmadı artık...

- On yıldır sahneye çıkmıyorum. En son 1993 yılında **Bülent Ersoy**'la **Çakıl**'da sahne almıştım. Bir daha sahneye çıkmayacağımı o zaman söylemiştim. On yıl öncesine kadar gazino vardı, her şey vardı. Şimdi ne durumda bilemiyorum. Galiba pek gazino falan da yok.

Evet, onun yerini barlar, kulüpler aldı.

- Sanırım bu Türkiye'nin kültürel gelişimiyle

ilgili. Eller havaya durumu var yani. Dedğin sosyolojik bir durumla ilgili. Türkiye'nin her yerindeki fotoğraf sana neyi gösteriyorsa, oraya da yansıyor. Bana nasılsınız dendiğinde, "Türkiye gibiyim" diyorum. İyiym diyemiyorum.

Sizin iyi bir grubunuz da vardı...

- Evet, bir ekip kurdum. Düşünsene o tarihte yirmi dört adamla aynı anda çalışmak ne demek! Onun on iki tanesi dansçı, bilmem ne kadar ışıkçı, koreograf, ses tesisatçısı, kostümcü, müzisyen... Bir orduyla gidip, orduyla geliyoruz. Daha o zamanlar kimse de grup fikri gelişmemişti. Gazinonun orkestracısı kimse onlar çalar, solistte okurdu.

Kendine ait grubu olan kaç kişi vardı?

- **Moğollar, Erkin Koray, Barış Manço** dışında. Kaç kişi vardı ki, gazinolarda grupla çıkacak da şarkı söyleyecek. Onlar da konser grubuydu, **Maksime** çıkmıyorlardı. Başka bir format bu! **Maksim**'de alaturka bir gazinoya rock ve pop müziğini getirmek hem de grup anlayışla... Adamlar paralarlar vala. Deli deliyi görünce çomağını saklar durumu var ya, öyle oldu herhalde... Yoksa mümkün değil! Şu anda bile yaptırılmazlar...

Rock'tan bahsetsek mi biraz?

- Rock yaşam biçimidir. Ben giyinip giyinip kliplerde dolasam, sonra eller havaya deyip, ardından da rock müzik yapıyorum dersem döverler adamı. Hayır! Rock müziği yapabilmek için, o müziğin ruhunu yaşamak gerekir. Hissetmek lazım. Magazinin içinde gezip, oryantal zihniyetin içinde kaynarken ben rockçıyım diyemezsiniz. O kendi içinde devrimi olan, toplumu başka yerlere sıçratan bir zihniyettir.

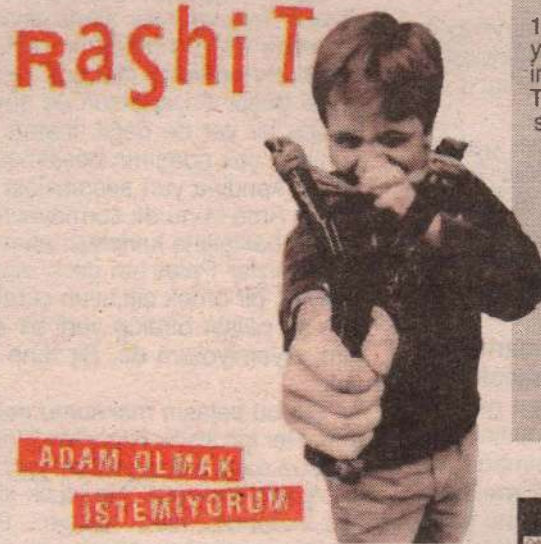
Doksanlı yıllarda müziğe ara verip, Bodrum'a yerleştiniz. Neden?

- Hiç... Çok önemli bir nedeni yok. Doksanlardan müzik dünyasında sonra vıcıklaşan bir durum vardı. Hem yapımcılarda, hem mantar gibi patlayan şarkıcılarda... Sabah altıda kim uyanıyorsa şöhreti o yakalıyor durumundaydı. Çok fazla beşeri takıntılar, insanı hasretleri olan biri değilim. Yani kürklerin, takıların, yatların peşinde koşmadım. Bu yüzden hep çok mutlu oldum. Özümde de doğaya bağımlılığım var. 1989'da Bodrum'a gittiğimde, doğanın büyüü beni çok etkiledi.

İstanbul'un içindeki o kaypaklığın, karmaşanın içinde olmaktansa orada doğada huzur içinde, temiz kalmayı istedim. Kirlenmekten hoşlanmıyorum. O kirliliğin getirdiği sosyal karmaşa, siyasi kavga, hırpalamalar, savaş benim içimde yok. Ben barışı seviyorum. Çiçek çocukları gibi, o düşüncede devam ediyorum. Bana savaş yaptırmazsınız! Benimle kavga edemezsiniz. Mutluyum, huzurluyum! Yaşamayı seviyorum. Bana tanrının verdiği bu şansı aptalca çıkarlar için niye geri çevireyim.

Ama sonra Seyyalname albümüyle döndünüz...

- O sakinlikte kalıp, dinlendiğimde, eğriler, doğrular süzgeçten geçti. Deprem, 28 Şubat hareketleri, Amerika'da ki ikiz kulelerin aşağıya inmesi.... Dünyadaki bu sosyal karmaşanın içinde insanların bir şeyi fark ettiğini gördüm. Yavaşta olsa insanlar sevgi ve barış adına birbirlerine tutunmaları gerektiğini anladılar. Dolayısıyla o farkına varma aşamasında, ben de bir şeyler yapmanın zamanı geldi diye düşündüm. İçimdeki sevgiyi aktarmaya geldim.

Kara Kutu

Underground alemde olduğu kadar popüler müzik piyasasında da tanınan bir isim **Rashit**. İlk çıktığı günden bu yana tavrını değiştirmeyen grubun en önemli özelliği, hem popüler müzik piyasasında olup, hem de underground piyasadaki ruhu kaybetmemesi. Aslında doğal da bu. Onlar punk'ın içindeki duruşa sadık kalıyor, ihanet etmiyorlar. Ada Müzik'ten yeni çıkan ikinci albümleri "Adam Olmak İstemiyorum"u elime aldığımda aslında biraz tedirgin olmuştum. Çünkü bazı grup ve müzisyenler ilk albümlerinde elde ettikleri başarıyı, daha sonraki çalışmalarında aynı kalıplara bağlı kalarak başarmaya, ya da aynı olmanın diye ilkinden farklı bir arayışa girerek, ama zorlama işler çıkartarak yapıyorlar. Zaten başarı da burada başlıyor. O yüzden kolay değil,

bir şeyler üretmek! Her ürettiğinin bir diğerini aşması. Şimdilerde herkes kaset doldurarak müzisyen sıfatına eriyor. Ama yok öyle yağma! İşte **Rashit**'te bu şarkılarla "yok öyle yağma" diyor. İlk albümün tekrarına düşmüyor, ya da onun altında kalmıyor. Evet farklı şeyler deniyor **Rashit**. Yukarıda bahsettiğim tehlikelere düşmeden, usulünce, yapıyı bozmadan yapıyor. Örneğin bazı şarkılarda vokal diğer albümden daha temiz. Punk'ın özünde olan, detone yorum kimi şarkılarında müziğin ritmine uygun olarak kırılmış. Ama sözler ve tavır yine çok sert, punk'ın kirliliği soundu yine devam ediyor. Sistem dahil, her şeye karşı çıkıyorlar. İşkenceye, savaşlara, cinayetlere, medyaya, teknolojinin olumsuzluklarına, yoksulluğa, içi boşaltılan her şeye, hayatın kirliliği olan bütün deliklerine çomak sokuyorlar. **Rashit** bunu radikallik olsun diye de yapmıyor. Ya da bir şeye karşı çıkmış olmak için de değil. Onlar sadece her şeyin farkında olan, bundan rahatsızlık duyan, bir grup genç. Sistemin ön gördüğü rahat yaşamın nimetlerinin aslında insanlığı körelten, tüketen, boşaltan unsurlardan geçtiğini farkında bu çocuklar. O yüzden adam olmak istemiyorlar, o yüzden inanmayın diyorlar. Bence de...

POPÜLER ANSİKLOPEDİ

FİKE

1931 İstanbul doğumlu. **Amerikan Kız Koleji** mezunudur. "Çapa"ların gelini olduğu için, bazı şarkılar imzalı ve **Türk Popu** için tarihi bir kıymete haizdir. **Tanju Okan** için, 60'ların ikinci yarısında yazdı. **Fransızca** seçti. Tam bu sıralarda, **Fecri Ebcioğlu** da, aynı "İki Yabancı"ya, **Fikret Şeneş**'in daha önce karıştığı bir yalan payı vardır. **Fikret Şeneş**'in, bambaşka gelişmelere yol açtı. **Ajda Pekkan** ilk olarak **Şeneş**'in pısını çalar. Teklif heme "Yağmur", "Tek Yaşanır mı?", "Sensiz Yıllar Kalmasa Bile", "Kimler Geldi Kimler Geçti" ve **Pekkan** ile çalışmadı. **Gönül Yazar**, **Ayla Arslan** da söz yazdı. Bütün yazdıkları, piyasada her bir duruma işaret eden şarkılar yazdı... Tek bir şarkı oldu. **Şeneş** (hatta **Şeneş**) diye anılıp durdu yaramadı. Hala "Şeneş" diye bilinir. Belki ansiklopedi "yazar yanlış yazmış" diye ilk bunu düzeltir.

Özlü Sözler

Şapkasız daha çirkinim!
(Ciguli)

Gülmeyi severim desem yanlış olur.
(Erkin Koray)

Selam vermek bile beni yıpratıyor.
(Mehmet Gürel)

İki kişilik aşklar da beni besliyor.
(Kıraç)

Domates ekip, kendi romanımı yazacağım.
(Levent Erseven)

“Oromandaki” Hayal

Cem Karaca'nın “Tamirci Çırağı”nı bilmeyen yoktur. Şarkımızın baş kahramanı olan Tamirci Çırağı; arabasını tamire getiren “elleri ak, yumuk yumuk ojeli tırnakları” olan genç kıza vurulur ve kızın arabasını almaya geleceği gün, ustasından “bugün giymiyeyim (ya da sözler melodiden bir hece öne koşmasını diye “giymeyim”) tulumları” iznini koparmaya çalışır. Koparır da. Tulum giyilmez, “arkası kuşlu” aynada saçlar taranır, beklenir. (Bir filmde **Tijen Par**, **Mine Sun**, **Yeşim Tan** ya da muadili olabilecek) kızımız gelir. Bizim delikanlı kapıyı açar ve kızın şoför mahalline kurulmasını bekler. Yaptığı da yalnızca bu kadardır. Ama her niyese (Cem Karaca'nın “hılal kaşlı” olmasını uygun gördüğü) kızımızın kaşları çatılır ve “kim bu serseri” diye sorarak gaza basar, çeker gider...

70'ler biraz da bunlar demektir. Mantıksızlık, saçmalık zaten diz boyuydu. Ama bu da yetmezmiş gibi,

bütün bunları eleştirmek iddiasında olan “sosyal”ciler, işi daha da abartır, daha da çığırından çıkarırlardı. Çırağımızın açmazını keskinleştirmek adına, Cem Karaca da böyle yapmaktan kaçınmamıştı işte. Normalde, tamire verdiği arabayı almaya gelen birinin yapacağı şey mi şu? Size kapıyı açıp binmenizi bekleyen birine, kaşlarınızı çatıyor ve “kim bu serseri?” diyorsunuz. Neden böyle yapsın ki? Günümüzün “hem üzüm yemek hem de bağcıyı dövmek” isteyen “serseri mayın” zengin kuşağı bile bu kadar tuhaf davranmıyor. Ama Cem Karaca'nın niyeti, “**Asiye Nasıl Kurtulur?**” da bir sorular silsilesi sonrasında varılan “kurtulamaz” kararına bir an önce varmaktır. Çırağımız, adını unuttuğu (ama “cildi parlak kağıt kaplı pahalı bir kitap” olduğunu anmaktan da geri durmadığı) bir roman okumuş ve hayatı değişirse de, ona, “değişebilir” gibi gözük müştür. Bu kitapta, “ne olmuş, nasıl olmuşsa aşık olmuştu genç kız, yine böyle bir durumda tamirci çırağına”... Ama hayat bu, öyle kitap sayfalarını satır satır takip edebilir mi? Nitekim, delikanlımız (kız çekip gittikten

hemen sonra) “gözünde tomurcuk yaşlar ağır ağır doğrulur”, ustası gelir sırtına vurur, “unut romanları” der ve hayatın sırrını fısıldar ona: “İşçisin sen işçi kal, giy dedi tulumları...”

“Sınıf atlama” isteğinin, bir başkası tarafından böyle frenleniyor olması genç kuşağa tuhaf gelebilir. Ama böyleydi işte. Neyin olabileceği tam olarak bilinmiyor olsa bile, en azından neyin olmayacağı bilinir ve herkes elinden geldiğince, bunu yanındakine öğütler ya da onunla paylaşırdı. “Nereye Payidar?”, “Oyun Nasıl Oynanmalı”, “Asiye...” ve buna benzer oyunlar; bu çerçeveden bakan yazarlar tarafından yazıldı, çizilen bu dünyaya aynı gözle bakan insanlar tarafından yönetildi. Aynı “aydınlık dünya” özlemi içinde olan seyirciler tarafından da seyredildi. Bir tarafta “siz”, bir tarafta “onlar” vardı. Günümüzde ise bir tek “onlar” kaldı. Bu yeni zamanın şarkıcıları da elbette böyle. **Kıraç** gibi, **Cem Karaca**'ya yaslanmayı seçen şarkıcılar bile, bunu yalnızca bir “imaj meselesi” olarak algılıyor ve yaslanırken kendini tamamen kaptırmayıp duracağı mesafeyi iyi

ayarlıyor. Sonraları ipin ucunu kaçırdıysa bile, Cem Karaca'nın peşine düştüğü konuların hiçbiri ilgilendirmiyor **Kıraç**'ı. O, yalnızca Cem Karaca gibi şarkı söylemeyi seçmiş. “Tamirci Çırağı”nı söylemedi ama, söylemeyi seçse bile, çırağımızın hayalleri ile hiç ilgilenmeyecek; “hılal kaş – ojeli tırnak” konusuna ağırlık verecek ve (**Murat Gögebakan** gibi); “Ş” ve “Ç” harfleri ile ölümüne bir mücadele vererek “mert şarkıcı” ünvanını başkasına kaptırmamaya çalışacaktır.

Hoş, bu konuda da kimse Cem Karaca'nın eline su dökemez ya. Adı hatırlanmayan kitapta okunup, gerçek olması dilenmiş durumun, Cem Karaca tarafından dile getiriliş biçimine, kırk fırın ekmek sonrası bile kimse yaklaşılamaz: Öyle bir “o romandaki hayali, belki gerçek yapmaya” deyişi vardı ki; dizinin girişi, yıllar yılı “ormandaki hayal” olarak anlaşılmış ve dinleyeni, “durduk yerde Tamirci Çırağı'nın ormanda ne işi var?” sorusuyla karşı karşıya bırakmıştı. Meğer “orman” değil, “o roman” dermiş Cem Karaca. Sonra herkes öğrendi bunu. Ama bu yeni kuşak genç şarkıcılar, ifrata kaçma ve abartma konusunda o kadar iddialı ki; yüz kırk fırını bile göze alarak “O” ve “R”lere öyle bir basar, öyle bir “orman”la çıkar ki karşınıza, öğrendiğinizi de unuttur, yeniden bir muammerin içinde bulursunuz kendinizi.

O gün bugün arasında neredeyse tek bir ortak nokta kaldı: “Tulum giyme” mecburiyeti hala sürüyor. Belki de genç kuşak, bunu hiçbir şeyin değiştiremeyeceğini anladı ve her şeyi olduğu gibi kabul etti.

İN “F”Sİ (YA DA, ŞENEŞ’İN “Ş”Sİ)
unu. İlk şarkı sözlerini, 50'lerin sonunda, **Erol Büyükburç** için ve “İngilizce” olarak altına ismini yazdırmadı. Bir kısmına ise “Fikret Çapa” olarak imza attı. Erol Büyükburç’ın “**Little Lucy**”ye de katkısı olduğu söylenir. İlk Türkçe şarkıyı ise, yakın arkadaşı **Sinatra**'nın “Strangers In The Night” adlı şarkısını “**İki Yabancı**” adıyla Türkçeleştirmeyi şarkıyı aynı isimle ama gerisi farklı gelen bir şekilde Ajda Pekkan için yazdı. Kuşlar, verdiğini söylemekte. Ama bilirsiniz, “kuşlar”ın her söylediğinde hafif bir dedikodu, Fecri Ebcioglu ve Ajda Pekkan ile kendi isteği dışında yolunun kesişmesi, sonraları 69 başlarında Fecri Ebcioglu'na rest çekip kendisine yeni bir söz yazarı aradığında, kabul edilecek; ortak çalışma sonucu, Ajda Pekkan “**Süperstar**” payesine erişecektir. “**Bambaska Biri**”, bu emsalsiz işbirliğinin en parlak noktaları. Şeneş, yalnızca Ajda’nın, **Semih Yankı**, **Semiramis Pekkan**, **Ayten Alpman** ve onlarca başka şarkıcıya olan ortalamanın üzerinde bir noktadadır. Şeneş, başı sonu olan, bir dünya ya da cıvılcılığı ise soyadını, başta basın olmak üzere kimseye ezberletmemesi soyadının “Ş” ile başlayıp “Ş” ile bittiğini açıklamaktan dilinde tüy bitti. Yine de işe pedimizin bu ilk maddesinde, bizimkiler bile öyle dizmiştir. Hemen hemen her editör,

Sarı Kart

Kulüpler, barlar, meyhaneler iniliyor. Paraya para demeyen gençlerimiz, çat orada çat bir başka yerde eğleniyor. İçkiler su gibi akıyor. Erkekler kızları, kızlar erkekleri keşiyor, gecenin bir saatinde çıkılıyor, ikili ya da üçlü en lüks arabalara biniliyor, “gecenin ucuna” bir yolculuk başlatılıyor. Çıkılırken – gidilirken de, kapıların önünü mesken tutmuş bir kameraman ve fotoğrafçı ordusuna göz süzülüyor, nispet yapılıyor. “Görölmüş” ve “kaydedilmiş” olmanın memnuniyeti ve doyumluğu ile basılıyor gaza ve “ben böyle yapar giderim işte, arkada kalanlar, bin yıldır olduğu gibi avucunu yalasın” demeye getiriliyor... Görgüsüz demenin hafif kalacağı bu gürühu eğlendiren şarkıcılarımız da “seçme” biliyorsunuz. Çoğunlukla, arasanız bile bulamayacağınız dokuda kumaşlardan yapılmış “bluz”larla sahneye çıkan ve “zengin parasından tırtıklamak” için elinden geleni

ardına koymayan bu yeni şarkıcı sınıfı apayrı bir lig. Bir gecede, yıllarını şarkıcılığa vakfetmiş birinin bir yılda bile kazanamayacağı paraları kazanıyor, ceplerini dolduruyorlar... Vaktiyle, her gece gazinolarda sahneye çıkan şarkıcılarımız, her allahın günü film çeviren star'larımız “vallah elimizde bir şey kalmıyor, masrafımız çok” der dururlardı. Belki de doğrudu söyledikleri. Belki de bu yeni sınıfın da sarılabileceği bir gerekçedir bu. Bir düşünün, belki de “bluz masrafı” bile uçuk rakamlara ulaşıyordur. Tül – kağıt arası, üstelik teneke.

Geçen Yılın En Olmasalar da Olurdu Şarkıcıları

- 1- Nez
- 2- (BBG'li) Melih
- 3- (BBG'li) Hacer
- 4- (BBG'li) AzizCan
- 5- Venüs

Haftanın Duruşu

Kim Gülistan Okan kadar “layıkıyla” poz verebilirdi ki? Her şey yerli yerinde. Öpecekmiş gibi duran dudaklar, süzgün gözler... Ellerin nereye konacağı da ince ince hesaplanmış. Giyilen “şey”in neyi nereye kadar örteceği de. Üstelik o zamanlar, günümüzdeki kadar müdahaleci fotoğrafçılar olmadığı için, bütün bunları Gülistancık düşünüp bulmuş, uygulamış. Ne zor şey. O zamankiler, şarkı mı söylesinler, bu tip sorunlarla mı boğuşsunlar bir türlü bilememişler. Günümüzde “masalı sanatçı” olmak çok daha kolay artık. Fotoğrafçının “dur-kızım”, “eğil kızım”, “yat kızım” komutları her şeyi çözüyor. Üstelik masalar da dolu. Üstelik şarkı da söyleyemiyorlar. Ne saçma!

İlginc bir bavul hikayesi bu. Sahibinin elinde dolaşıyor, yazılı ve görsel medya çalışanlarının masalarının üzerinde açılıyor ve içerisindeki kitaplar ortalığa saçılıyor. İşte bir bavul satın alarak hayatının akışını değiştiren Sayım Çınar'ın öyküsü...

Ben Sayım... Bu da Bavulum

MENEKŞE TANIR

Yaptığın işi anlatır mısın?

- Bir bavulum var benim. Siyah, deri, kocaman. Medya çalışanlarına kitap satıyorum.

Bu fikir nasıl doğdu?

- 1989 yılında başladığım kitap pazarlama işinden sıkıldıktan sonra başladım. Kitap fuarında gazetecilerle tanıştım ve onlara kitap satmaya başladım. İlk gittiğin gazete hangisiydi?

- Sabah Gazetesi. Ercan İnan ve Filiz Çiçek ilk okurlarımdı. Sabah'a kimse giremezken, ben kocaman bavulla giriyordum.

Kaç yıl oldu başından bu yana?

- 14 yıldır kitap taşıyorum.

Kaç kitap taşımışsındır?

- Yüz bin kitap taşımışımdır.

Bavulu ilk aldığın günü hatırlıyor musun?

- Yağmur yağıyordu. Mercan'a git-tim ve aldım. Romenlerin, Rusların taşıdığı bavullara benziyordu. Hani şu gazetelerin promosyon olarak verdiği bavullardan.

- İlk bavulunu ne yaptın? Ondan ayrılmam çok zor oldu. Onu ihtiyacı olan birisine hediye ettim.

Bir günün nasıl geçiyor?

- Sabahları Sosyal Yayınları'na gidiyorum. Siparişlerini hazırlıyorum ve yola koyuluyorum.

Basında kim ne okuyor?

- Tahmin edemeyeceğiniz kadar geniş bir listem var.

En iyi okur hangi gazetede?

- Radikal'de. Orada gerçekten bir kitap okuru var.

Okuyucuların kaç kişidir?

- 150-200 kişi kadar vardır.

En eski müşterini hatırlıyor musun?

- Okay Gönensin var. Bütün polisi-yeleri benden alır.

Çok satanları götürüyor musun?

- Çok satan götürmem. Ama bazen sürpriz yapıyorum, Ahmet Altan kitap-larını götürüyorum. Hem zaten siz ne yaparsanız yapın Sabah gazetesinde çalışan kızların Ahmet Altan okuması-nı engelleyemezsiniz. Neden engelle-yemezsiniz, çünkü seviyorlar. Bazı ya-zarlara da torpil yaparım.

Kim o yazarlar?

- Perihan Mağden'in kitabını taşı-mak ayrı bir şey, yıllardır okuyorum, basın dünyasının Zeyna'sı olması ye-terli onu sevmem için.

Bavul para kazandırdı mı?

- Tabii, bavulum sayesinde Fındık-zade Kızılelma'da küçük bir ev aldım kendime. Rutubetli de olsa taşınmıyo-rum.

İnsanlar uzak yol yolcusu zannetmi-yorlar mı?

- Herkes seyahat ettiğimi düşünü-

yor, bir yere gitmiyorum, bu benim ba-vulum diyorum.

Meslek hastalığın var mı?

- Ayaklarımda ağrılar başladı. Sa-unaya gidip, masaj yaptırıyorum. Ada-lelerim ağrıyor. Koşamıyorum artık. Bazen dayanamayıp bavulun kapasite-sini zorluyorum ve 90 kitap doldurup yanında bir iki de poşet taşıyorum.

Peki ismin neden Sayım?

- Nüfus sayımı gününde doğmu-şum, doğumu yaptıran doktor, Sayım ismini koymuş. Özel yetenek sınavıyla Pera Güzel Sanatlar Tiyatro bölümünü bitirdim, oyunculuk yaptım. Halkla İliş-kiler okuyorum şu an. Ayrıca Star Ha-ber24 kanalında Sayım'ın Bavulu diye de bir kitap programı yapıyorum.

“OHAL kalktı Diyarbakır’da, ne düşünüyorsun?” diye sormuş gence. Bizim muavinle arkadaş olduğunu düşündüğüm gencin cevabı OHAL’in uzun bir zaman zihinlerden kalkmayacağını bir işareti aslında: “OHAL kalktı mı? Öyleyse biz neden polislere hâlâ ‘abi’ diyoruz?”

Dilim ve Rüyam Geride Kaldı

KEMAL VAROL

Altı ay kadar önce Diyarbakır’ın uzak bir köyünde yaptığım öğretmenlik görevinden istifa edip Bilkent Üniversitesi’nde Yüksek Lisans öğrenimine başladıktan, yaşadığım şehri değiştirdikten sonra üçüncü defa Diyarbakır’a gidiyorum. İlkinde Diyarbakır’da bir grup öğrencinin çıkardığı Estetik Dergisi’nin konuğu olarak, ikincisinde de İHD’nin düzenlediği bir panele konuşmacı olarak gitmiştim oraya. Hepsi birkaç güne sığdırılan iki ziyaret.

Beni şiir dinletisine davet eden gençler, Diyarbakırlı olmamın dışında pek bir şey bilmiyorlardı hakkımda. O gün, büyük bir kederle ayrıldığım Diyarbakır’a bu kez bir yabancı olarak gelmenin tadını çıkardım, eski bir yarayı kaşımak için böyle davrandığımı iyi biliyordum. Dergiyi çıkaran gençlerin, yirmi beş yıl yaşadığım şehri bana gezdirmelerine de ses etmedim, orada hâlâ bir evim olmasına rağmen otelde bana yer ayırtmalarına da. **Çünkü herkesin bir gün kendi şehrine bir yabancı olarak dönmesini isteyenlerdenim ben.**

Bu yazının yazılma zamanı ile okunma zamanı arasında bir fark olacağı kuşkusuz. Diyarbakır’a doğru giden bir otobüste, bir an önce dergiye yetiştirme telaşı içinde yazıyorum yazımı. Diyarbakır otobüsünde her zaman olduğu gibi, **Gani Rüzgar Şavata**’nın hiç haz etmediğim kült filmlerinden biri gösteriliyor. Otobüsteki tüm yolcular pür dikkat. Bense, Şavata’nın her filminde kullandığı o ünlü repliğini bekliyorum:

- Dünya dönüyor Berzan!
- Bırak dönsün şerefsiz!

Repliğin geleceği yok. Otobüs muavini, defterime bir şeyler karaladığımı fark edip en azından kolonya tutma seansından kurtarıyor beni. İkinci molada, “Çay mı kahve mi?” diye soruyor. Her ikisiyle de aramın pek iyi olmadığını söylesem de muavinden kurtuluş yok. “O zaman, siyah mı sarı mı?” diyor. Muavinin yüzüne bakıp sorusunu anlamaya ça-

lışırken kola ve meyveli gazozu işaret ediyor bana.

Otobüsün hangi şehirlerden geçtiğini merak etsem de faydasız. Her seferinde tabelaları kaçıyorum. Işıkları sönük evlere bakıyorum. Sahipleri misafirlğe gitmiş evlerin kederinden söz açmanın sırası değil şimdi. Yazının yetişmesi gerek!

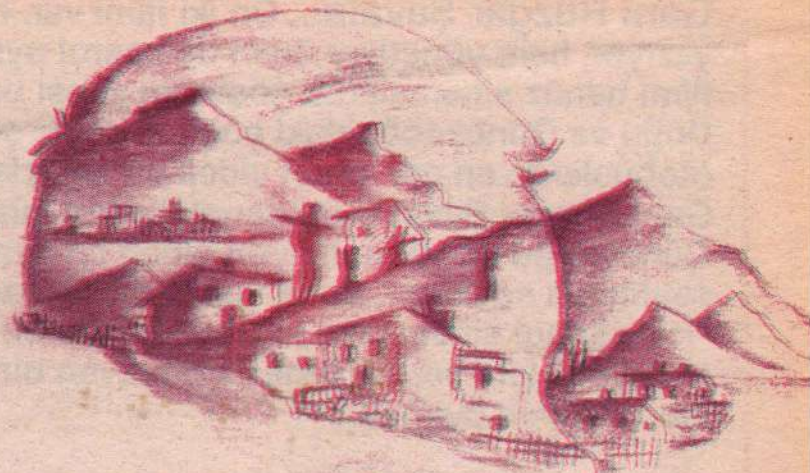
Sabaha karşı doğduğum ilçe **Ergani**’ye yaklaşıyor otobüs. Son on yıldır, bindiğim otobüs bu noktaya her geldiğinde benimle beraber tüm yolcuların eli nüfus cüzdanlarına gidiyor: **Kimlik kontrolü!** Şoför kaset çalardaki Kürtçe kaseti çıkarıp radyoyu açıyor. Yaklaşık yarım saat süren bir arama ve sorgu eziyeti: **“Kimsin, ne iş yapıyorsun, ne işin var Diyarbakır’da, filanca’yı tanıyor musun?”**

Otobüsteki bütün yolcular, OHAL’in kalkmış olmasına rağmen yollarda devam eden bu eziyetten şikâyet ediyor. Otobüs **Elazığ-Diyarbakır** arasındaki virajlı yolu alırken şoför yine Kürtçe kaseti takıyor kaset çalara: **Çiya bilinde te nabinim! (Dağlar yüksek seni göremiyorum).**

Mizah yazarı **Murat Batgı**, Diyarbakırlı bir gençle olan diyalogunu anlatıyordu. **“OHAL kalktı Diyarbakır’da, ne düşünüyorsun?” diye sormuş gence. Bizim muavinle arkadaş olduğunu düşündüğüm gencin cevabı OHAL’in uzun bir zaman zihinlerden kalkmayacağını bir işareti aslında: “OHAL kalktı mı? Öyleyse biz neden polislere hâlâ ‘abi’ diyoruz?”**

Diyarbakır’a varmamıza çok az bir zaman kaldı. Altı ay sonra ilk kez, çağırılmadığım halde, kendi isteğimle Diyarbakır’a gidiyorum. Biliyorum, geride bıraktığım dilim ve rüyam bağışlamayacak beni. **Yol** filminde **Halil Ergün**’ün sarfettiği cümle geliyor dilimin ucuna:

“Karım, çocuklarım, beni sevenler, benden nefret edenler, yirmi yıl sonra işte Diyarbakır!” ♣

Yalnızlıklar

Ben ninemi yalnızlık sanmışım bir keresinde.

O yıllarda söylenceler eşkiya türküleriyle başlardı.

Ninemin sesinden keklik ötüşleriyle çınlayan

kekik kokulu ormanlar geçmezdi hiç;

dağlar geçerdi

geçerse;

kanlı,

fermanlı

ve dumanlı dağlar geçerdi.

Sonra, lor peyniri gibi ufalanan

kuru bir öksürüğün ardından

ansızın eşkiyalar basardı ortalığı;

ya da ninemin bir çift zeytin çekirdeğine

benzeyen gözlerinden asker kaçakları

fırlardı birden,

başımın üstünden atlayarak

gölgelerini kanlı bir kaput gibi sürükleye

sürükleye

dağlara çıkarlardı.

Ardından, silah sesleri...

Ninem uykulu gözkapaklarını yüzyılların altında

ezilen tozlu iki böcek gibi kımıldatıp;

annen mısır patlatıyor

derdi ama, ben inanmazdım.

Dağ taş müfrezeydi çünkü;

görüldüm

ve çocuktum

ki,

görmek inanmanın en geniş kapısıydı.

HASAN ALİ TOPTAŞ

Gani Rüzgar Şavata... On iki filmi var. Hem senaryo yazıyor, hem yönetiyor, hem de başrol oynuyor. Birçok filmi henüz sinemalarda gösterim şansı bulamamış. Ama Doğu ve Güneydoğu'daki çoğu evde ve şehirlerarası otobüslerde en çok onun video cd'leri izleniyor. Gani Rüzgar Şavata, sırf kendi filmleri yüzünden Güneydoğu'da yarım milyon video cd oynatıcısının satıldığını söylüyor. Buna ilişkin bir de saptaması var: "Halk kendi sinemasını kurdu, filmlere bu şekilde ulaşıyor." İşte sessiz sedasız büyüyen bir sinema fenomeninin öyküsü...

Yalnız ve Cesur

FERZENDE KAYA

Sizi tanıyabilir miyiz?

- Malatyalıyım, Drejan aşiretindeyim. 1961 doğumluyum, ilk, orta ve liseyi Malatya'da bitirdim. Lüleburgaz Eğitim Enstitüsü mezunuyum. Çocukluğumdan beri tiyatroyla uğraşıyorum. 16 sene tiyatroyla uğraştım, 10 senedir de sinemayla iç içeyim. Kendimi henüz profesyonel olarak görmüyorum. Amatör ruhla çalışıyorum. Gençliğimde, bir yıl öğretmenlik yaptım, onun dışında hep tiyatro ve sinema var. Baba mesleğim hayvancılık, ama ben uğraşmadım. İki çocuğum var. **Gani Rüzgar Şavata gerçek isminiz mi?**

- Gani ismini dedem koymuş, Şavata soyadımız. Rüzgar kısmını ise sinemada aldım. Şener İşık isimli bir kameraman koymuştu. Öylece kaldı. 10 senedir Gani Rüzgar Şavata olarak kullanıyorum.

İstanbul'la nasıl tanıştınız?

- İstanbul'la 1978'de geldim. O zaman senaryo yazıyordum. **Cüneyt Arkin** ile tanıştım, evinde kalmaya başladım. Ben o zaman çocuktum, birkaç senaryoma **Cüneyt Arkin** kendi imzasını yazdı. **Adalet, Görünmeyen Düşman** gibi senaryolar, benim senaryolarım aslında. Tabi o zaman çocuktum, öyle yapınca saygı duydum onlara. **Sinemada, öğrenci misiniz, öğretmen mi?**

- Hem öğrenciyim, hem öğretme-

nim. Kendimin de öğretmeniyim. Ama bundan öte ben sinemada bir **"dengbej"**im. Dengbej, Kürtçe'de ozan demek. Türkiye'de dengbejler, **Pir Sultan Abdal, Karacaoğlu, Yunus Emre, Aşık Veysel**'dir. Bunlar sazlarıyla, diyar diyar gezerlerdi, oralandaki olayları görür, yaşar ve bunları sanatsal bir form içinde aktarırlardı. Benim yaptığım da bu. Anadolu'yu, halkımı, yaşadıklarımı anlatıyorum.

Neden sadece bölgenize ilişkin sorunları işliyorsunuz?

- Çünkü gündemimde birinci sırada olan orası. Bu da çok normal. Herkes, kendi sorunlarını öncelikli sorun olarak görür. Ama ben sinemayı evrensel olarak ele alıyorum. Benim sinemamın ana unsuru insan olduğu için, dünyanın her yerindeki insanları taşıyabilirim. Kendimi, yaşadığım bölge ve ülke ile sınırlamıyorum. Ama yaşadığım bölgenin ve ülkenin sınırları da, kaçınılmaz olarak onları ele almaya zorluyor beni. Bütün bunların bir yansıması olmaya çalışıyorum. Sinema bir aynadır, bunu bugüne ve tarihe tutuyorsunuz. Ben bütün acı gerçekleri sinemaya aktarmaya çalışıyorum. Doğudaki gerçekleri şu an yansıtmak zorundayım, çünkü onu yaşıyorum. Yoksa batıdaki sorunlara uzak olduğum için değil. Doğu ile batı arasında insan olarak bir fark yok, aynı acıları yaşıyor, aynı havayı soluyoruz.

Sinemaya nasıl başladınız?

- İlk olarak Dönüş diye bir filmle başladım. Meğer sinemaya ilk başlayanların çoğu bu senaryoyu çekmiş. **Yılmaz Güney, Kadir İnanır, İbrahim Tatlıses...** Başka bazı sanatçılar da çekmiş. O senaryoyu çeken altıncı kişiydim. Beyaz Cehennem, Kardakiler, Mezar Kurtları, Adı Osman'dı isimli filmleri çektim ardından. Kendi aşiretimin anlatan Drejan isimli filmle büyük çıkış yakaladım. Sonra, Sınır diye bir film yaptım. Sınır çok ön plana çıktı. Ozanlar Yaylası, Dumanlı Yol ve Doz filmlerini çektim. Bu sırada birtakım ödüller aldım, sonra Azad isimli filmi çektim. Azad bir televizyon filmiydi, mecburen çektim. Şimdi de mecburen Azad filmini dizi olarak çekiyoruz.

Nasıl yanı?

- Televizyon bir sinemacı için istediği bir alan değil. Ama bir şekilde de o ekrandan yararlanmak gerekiyor. Tabi bir de işin maddi boyutu var. Bütün bunlar yüzünden giriyorum, yoksa direk sinemayla uğraşırım.

Son dönem televizyon dizilerini nasıl buluyorsunuz?

- Tamamı yanlış. Yozlaşma yaşanıyor, bölgenin gerçeklerini anlatmaktan çok uzak diziler. Ama insanlar, orayı esrarengiz bulduğu için bu diziler reyting alıyor. Durum böyle olunca, kendimi bu diziye çekmek zorunda hissettim. Üstat **Aziz Nesli**'nin dediği doğru çıkıyor her zaman. Bizim halkımıza ne sunsan gidiyor. Amerikan patentli yapımlar çekiliyor, kültürden uzak, yaşamdan uzak, kadından uzak, şefkat ve sevgiden uzak diziler ve yapımlar var. Ben de bunlara karşı gerçekleri çekmek zorundayım.

Büyük projeleriniz var mı?

- Üç tane büyük hedefim var. Birincisi **Şıvan Perwer**'le birlikte, Sınır Ötesi isimli bir film projesi. Senaryosu, **Mahmut Alınak**'a ait kitaptan uyarlandı. İkincisi, Kürt bir din adamı olan **Saîd-i Nursi**'nin hayatını filmleştirmek. Üçüncüsü ise büyük bir komutan olan **Selahattin Eyyûbi**'nin hayatını sinemaya uyarlamak. Tabi bunlar çok büyük hedefler, ömrüm yeter mi bilemiyorum.

Etkilendiğiniz yerli yönetmen kim?

- Başka ülkelerin yönetmenleri beni ilgilendirmiyor. Beni kendi ülkem ilgilendiriyor. Kendi kanımdan olan ve benim sinemamı var eden **Yılmaz Güney** beni ilgilendiriyor. Kendisini her zaman örnek almışımdır ve benim üstadımdır. Biz onun yerini doldurmaya, onun peşinden gitmeye çalışıyoruz. Onun sinemasıyla büyüdüğüm için, onun sinemasını yaşatmaya çalışıyorum. Tabii ki dünya genelinde sevdiğim, önem verdiğim, çok değerli yönetmenler var.

Şu an sinemanın bulunduğu noktayı nasıl buluyorsunuz?

- Türkiye'de şu an sinema bitmiştir. Eskiye bakıyoruz, klasik dönemlerde dahil, yılda 100, 200 film yapılırken, şimdi yılda en fazla 8 film çekiliyor. Bunların da ikisini ben çekiyorum. Bu, sinema olayının tamamen bittiğini gös-

teriyor. Türkiye öyle bir hal aldı ki, çekilen filmlerin de yarısı seyirciyle buluşmıyor, çünkü bırakın işletmeleri, salonları dahi Amerikalılar satın almışlar. **Filmlerinizi de oynatmak istediğiniz yerli veya yabancı ünlüler var mı?**

- Yabancı olarak görmemekle beraber, dışardan iki oyuncuyu oynattım. Biri İranlı, biri de Azerbaycanlı. Ünlülerin en ünlüsünü de oynatabiliriz. Ama neden sırada bekleyen yeni yeteneklere fırsatlar tanımayalım diye düşünüyorum. Niye ortaya yeni yetenekler, yarının **Türkan Şoray**'larını, **Kadir İnanır**'larını çıkartmayalım? Ben kendi sinemamda, yeni yetenekleri oynatıyorum, kendi öğrencilerimi oynatıyorum. **Hiç olumsuz tepki aldınız mı ya da yargılandınız mı?**

- Yargılandığım oldu. Ama tepki almadım. Yaptıklarımın çok daha büyük projelere hazırlanıyorum. Bunları çekmek gerçekten cesaret ister. Ama ben cesaretsizlikten değil, imkansızlıktan çekemiyorum. Ben yoktan yola çıktım. Halkın bana verdiği güçle çıktım. Zaten ben hep şunu söylüyorum, ben bağımsız sinemacı değilim, bağımlı sinemacıyım. Ben halkıma bağılıyım, halkın desteğiyle buraya geldim. **Filmlerinizi de kadın ve çocuklar çok ön planda. Bilişli bir tercih mi?**

- Kadın anadır, doğurgandır, kadının olmadığı yerde varlıklar olmaz. Çocuklar yarınımızın geleceğidir. Gerçek düşünceyle yola çıkan, halk için mücadele veren, yaşam biçimini sanatına yansıtan herkes, yaptığı işte kadın ve çocuk unsurunu görmüştür. Kadın aslında söz sahibidir. Ama kadının özgürlüğü elinden alınmıştır. Kadın her zaman bu toplumun önünde ve yüreğinde olmuştur. Ayrıca ben kadın erkek eşitliğine karşıyım, çünkü kadın erkekten önce gelir. Sinemada da bu olmalı.

Ne tür zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

- Her zaman zorluklarla savaş veren biriyim. Zor olan güzeldir, zoru başarmışımdır. Maddi olarak hep sıkıntı çekmişimdir. Zaten benim halkımın yaşamında maddiyat yok. Ama ben halkın manevi desteğiyle bu filmleri yaptım. Kimilerinin maddiyatla yapamadığını, ben manevi destekle yaptım. Önemli olan da bu. Türkiye'deki şartlar, çalışma zemini, dayatılan sansür,

Çocukken yazdığım birkaç senaryoma Cüneyt Arkin imzasını attı...

gerçek bir sinema yapmaya müsait bir zemin değil. Halbuki kültürel olarak şartların müsait olduğu bir yer varsa o da Türkiye'dir. Kostümlere bile müdahale ediliyor, istediğimiz kostümleri alamıyoruz. **Teknik konularda sıkıntı çekiyor musunuz?**

- O sorunları aştık. Mesela ben filmlerde gerçek silah, gerçek mermi ve gerçek kan kullanıyorum. Risk fazla, ama ben bunu göze alıyorum. Şu ana kadar herhangi bir ağır kaza geçirmedi. Çok daha ilkel şartlarda çalıştığımızda, daha çok tehlike vardı. Örneğin benim göğsümde fünye patladı ve ölümden döndüm. Ben dünyadaki sinema teknolojisinin yirmi sene gerisinde çalışan bir Türkiye'de, bu ilkeliği yeniyorum. Yapay kanlarla, yapay fünyelerle yapılan komik sahneleri yapmaktansa, hayvan kanı kullanıyorum.

Amerikan sineması hakkında ne düşünüyorsunuz?

- Benim mücadelem onlar. Çünkü bütün sektörü ele geçirdiler ve kendi istedikleri doğrultuda ürünler veriyorlar. Bugün işletmeleri bırakın, salonları dahi satın aldılar. Bugün bir ülke düşünün ki, kendi sinemasını, seyircisiyle buluşturamıyor. Buluştursa da elde edilen gelir, Amerikan sinema şirketlerine aktarılıyor.

Sizin çalışma şekliniz eleştiriliyor. Oyuncuları dövüyormuşsunuz...

- Türkiye'de sinema yapmak kolay bir iş değil, yürek işidir. Sinemada can verenleri gördük, sokaklarda banklarda ölenleri gördük. Ondan sonra da böyle şeyler yazıyorlar. Ben ilkel yöntemlerle gözyaşı ilacını göze sürüp yaştırmak, yerine doğal yöntemlerle ağlatmayı seçiyorum. Söz konusu ilacın zararlı olduğunu biliyorum. Bunun yerine tokat atıyorum. Tokat daha iyi. Acısını varsa bile bir süre sonra unuttur, bu daha doğru. O da film icabı vurduğumuzu biliyor çünkü. Benim suratımın sert görüldüğüne, yüzümdeki çizgilere aldanmayın, gerçekten çok yumuşak ruhluyum. Bir tek ağlayamayan oyuncularla birtakım sorunlarım var. Onu da, tokatla yumrukla hallediyorum. Üstat Yılmaz Güney bunu yapmıştır, onun yaptığı her şey doğrudur. **Filmleriniz gösterime giremiyor, ama cd olarak ilgi görüyor, şehirlerarası otobüslerde gösteriliyor. Bu konuda neler söyleyeceksiniz?**

- Filmlerim sinema salonlarında gösterim fırsatı bulamıyorlar. Çünkü sinemalar, Amerikan sektörünün denetimi altında. Bu yüzden, şehirlerarası yolcu otobüsleri ve evler birer sinemaya dönüşmüş. Bakın Doğu ve Güneydoğu'da yarım

Ağlayamayan oyuncularla bir takım sorunlarım var. Onu da, tokatla yumrukla hallediyorum.

Doz filmine sanat yönetmeni olarak, makyöz bir kızla çalıştım koydum. Eniyl Sanat Yönetmeni Ödülünü verdiler. Gani Şavata kalsaydı, o ödülü vermezlerdi.

milyona yakın video cd oynatıcısı satılmış. Ben iddia ediyorum ki, bunların büyük çoğunluğu benim filmlerin için alındı. Bu harika bir şey. Oralarda sinema yok, sinema olan yerlerde de benim filmlerim gösterilmiyor. O yüzden her ev bir sinemaya çevriliyor. Otobüsler ve kahveler halk sineması oluyor. Halk kendisine ulaştırılmayan sanat ürünlerine bir şekilde ulaşmayı başarıyor. Bu da bir direniş, bir itiraz biçimi. Bir tek sıkıntım var, korsan. Çok sayıda korsanı var filmlerimin. Bölgede en çok satılan korsan ürünler, benimkiler.

Bir Gani Rüzgar şefanesinden söz edebilir miyiz?

- Bunu bilemem, ama halkın büyük sevgisinin olduğu bir gerçek. Bunun nedeni de, benim fel-

Kadın erkek eşitliğine karşıyım, çünkü kadın erkekten önce gelir. Sinemada da bu olmalı.

sefem ile pratiğimin uyuşması. Beni ekranda nasıl görüyorlarsa, gerçek yaşamımda öyleyim. Rol yapmıyorum yani. Kendimi oynuyorum. Görünüşte neysem, içerde de oyum. Gecekondu semtinde oturuyorum, çocuklarım halk okullarında okuyorlar. Sigaram ve alkolüm yok. Bazılarına göre ot gibi bir adamım. Bu halkın hoşuna gidiyor, ekrana baktıklarında onlarla aynı elbiseleri giymiş, aynı acıları yaşadığı yüz çizgilerinden belli olan, hayata karşı yıpranmış ama direnen birisini görüyorlar. Bu gerçek; benim gördükleri.

Bir çırağınız var mı?

- Var tabi. İlker Barış. Yarının en büyük yönetmeni. En büyük senaristi. Artı başka isimler de var. Filmlerime baktığınız zaman, çok sayıda genç isim görüyorsunuz. Gençleri yetiştirmeye devam ediyorum.

Festivallerde sürekli sorunlar yaşıyorsunuz. Nedir bu mevzu?

- Festivallerde hak sorunu yaşıyorum. Haksızlıklara karşı çıkıyorum, bu da medyaya farklı yansıyor. Örneğin ben Sınır filminin kısa metrajlı versiyonunda, Antalya Film Festivali'nde, 22 devletin 22 filmi arasında birincilik ödülü kazandım. Ama uzun metrajlı filmi ise görmezden geldiler. Oysa halkın büyük ilgisini kazanmıştı. Dışarıda çok sayıda ödüller aldım. İlla ödül istiyorum, diye bir şey yok. Benim ödülümü halk vermiş zaten. Daha televizyonun yeni girdiği evlere, benim filmlerim yüzünden CD oynatıcısı girmiş. Bundan büyük ödül olamaz. Ama ortada bir hak yeme durumu var.

Nasıl bir hak yeme durumu bu. Biraz daha açar mısınız?

- Örneğin Ankara Film Festivali'nde trajikomik bir durum yaşadık. Doz filmi yarışıyordu, filmin birçok aşamasına ben imza atmıştım. Arkadaşlar dediler ki, her başlıkta senin imzan geçmesin, başka arkadaşların imzalarını atalım... Tamam, dedim ben de. Filmin sanat yönetmenliğini kendim yapmış olmama rağmen, oraya bizim makyözümüz olan Nilay Yazar'ın ismini yazdık. Hiç tanımadıkları bir bayana En İyi Sanat Yönetmeni ödülü verdiler. Ben şundan eminim ki, orada Gani Rüzgar Şavata yazsaydı, vermeyeceklerdi. Demek ki, Doz filminde, yönetmen ve başrol oyuncusu Gani Rüzgar Şavata olmasaydı, en iyi film ödülünü alacaktı. Ben bu adaletsizliklere itiraz ediyorum, ama medyaya başka türlü yansıyor. 🍷

ah şu iç borçlar!

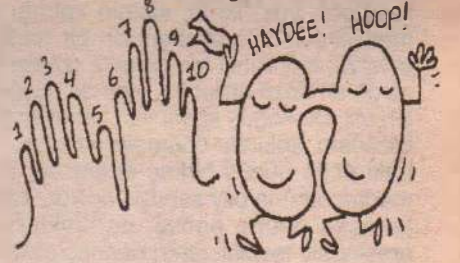
adımı duman eder iç borçlar

ya nasıl ödicem ben bunca borcu?

şu ellere bakın neler yaşadım onlarla

böbreklere bak maşallah tıkr tıkr

Kendi kendine çalışan bir beyin! Oh beyim!

burnum gözüm gerçekten iki eşme

Sinirleri es geçelim

organizmama çok şey borçluyum

alacakları içinde hiç rahatsız etmezler beni

mutlu olayım yeter onlara... heyt be!

tancemal

Huzne hayvan tanenih
Doğu'da, öfkeyi mıknaus
gibi kendine çeker,
sıkıntıyı dağıtır, bir de
koyu bir çay eşliğinde
muhabbetin aksesuarı...

Ellerin Dili: Tespah!

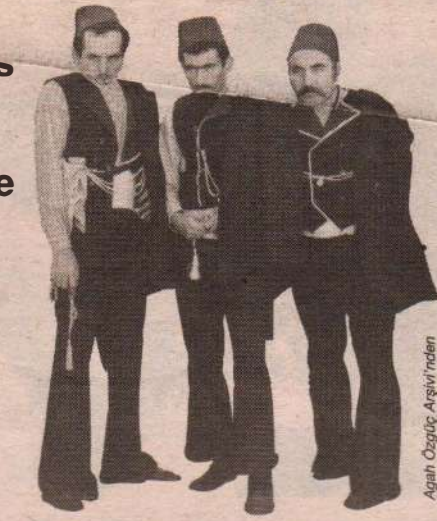
MUHSİN KIZILKAYA

Bir Amerikan hapishanesinin, ağzına kadar kara, kızıl ve beyaz derili insanlarla hıncahınç dolu bir koğuşunu düşünelim önce. Gerçi oralarda koğuş sistemi pek yok, iki üç kişinin kaldığı ve memleketimizde alfabemizin bir harfiyle adlandırılan vahşi bir biçimini çoktan bize de empoze ettiler ya, yine de düşünelim biz. Bir koğuş ağası var, zebella gibi bir adam, kolunda döğmeler var. Etrafındaki ecüş bücüş birkaç adam da, durmadan adama çay servisi yapıyor. Adam kafasını önüne eğmiş, parmaklarının arasındaki tespihi, derin derin iç çekerek habire çekiştiriyor. Tespih stresini azaltıyor adamımızın, az buçuk tespih yardımıyla öfkesini dışarı vurup etrafındakileri biraz rahat bırakıyor.

Ne kadar absürd bir görüntü değil mi... Oraların hapishanelerinde yatanlar, belki de hiç tespih çekmiyorlar.

Bizde hapishaneye düşersen eğer, önce bütün istersin, temiz çamaşır, bir de tespih... Tespih, Doğu'dan Batı'ya doğru bir yolculuğa çıkarsan eğer, her durakta biraz daha azalır.

Hüznü ilaçtır tespih Doğu'da, öfkeyi mıknaus gibi kendine çeker, sıkıntıyı dağıtır, bir de koyu bir çay eşliğinde mu-

Ayhan Özgüç Arşivi'nden

habbetin aksesuarıdır...

Doğu'nun hapishaneleri, kehribar bir tespihtir bir mahkumun sabrında.

Doğu tefekkür diyarıdır çünkü, zikrin yurdu... Tespih, eski zamanlardan kalma bir eski ritüelin, bir içe dönüşün, öfkeyi bastırmanın, sabrı taşırmamanın ilacıdır Doğu'nun bütün kokusu sinmiş bir kiraathanesinde. Bir derviş tekkesinin ayak ve ter kokusu sinmiş ortamından, her şeyi yitirmiş bugünün yoksul bir köylüsünün sabır damıttığı, tefekküre daldığı kahvehaneye armağan kalmıştır.

Aslında, sadece Doğu'nun tek Tanrıyla haşır neşir olan cemaatlerinin aksesuarı değildir tespih, gelmiş geçmiş birçok inanç sisteminin de vazgeçemediği bir şeydir. Müslümanlar, Katolikler, Brahmlar -ki bütün bu inanç sistemlerinde "zikır" vazgeçilmez bir şeydir-, hem "zikır" etmek, hem de o güzelim taşların taşıdığı o zerafetten kendilerini mahrum bırakmamak için başvurmuşlardır tespihe.

Peki nasıl girmiş insanoğlunun hayatına tespih? Beyhude bir çabadır bu sorunun cevabını aramak. Bulamazsınız, zaman boyutunda ne kadar geriye giderseniz gidin, eski biçimlerden değişmiş

yeni biçimlerle karşılaşsınız çünkü. Fakat bilinen bir şey var, tespih belki de bu kadar yaygın kullanımını dinlerin ortaya çıkışına borçlu olsa gerek. Zihni bir faaliyet tespih sallamak. Bir ritüeli, -ki bu ilk başta dini bir törendir- insanların zihnine yerleştirmek, bir araç olarak kabul görmüş. Zamanla kimlik değişimi, bir işlev, sabrın ve tevekkülün sembolü haline gelmiş.

Doğu'dan, Hindistan'dan yayılmış olsa gerek kâinata... Özellikle İslamiyet'in gelişmesiyle birlikte... Bazı hadislerde, İslamiyet'in ilk devirlerinde, tespih yerine kullanılan bazı meyve çekirdeklerinden bahsedilir. Tasavvufun gelişmesi, tespihin de yaygınlaşmasına vesile olmuş besbelli. Tasavvuf, dini tekkeleri doğurmuş. Tek ellerde hayat tekdüzedir. Buraya kapanan dervişler, ibadetin bir aracı, sabır taşı niyetine kullanılmışlar ilk başlarda. Sonradan gündelik hayata girmiş, sıradan insanların da oyalanma aracı haline gelmiş.

İslam inancında Allah'ın 99 adı var. Çekilen her tespihin tanesi bir kez Allah'ın adını andırır. O yüzden Müslümanlar, zikretmek için hem namazda, hem de namaz dışında kullanırlar tespihi. Namaza dururken okunan "Sübhaneke" duası, aynı zamanda bir tespih duasıdır. Namaz sonunda yine tespihe başvurulur ve 33 kez, "Süphanallah", "Elhamdülillah" ve "Allahüekber" sözleri tekrarlanır.

Tekrar esastır Doğu'nun kültüründe.

Bizde en makbul olanı, Erzurum'un Oltu taşından yapılanıdır. Oysa malzemesi sonsuzdur tespihin. Rengi ve kokusu güzel ağaçlardan, kemikten, meyve çekirdeklerinden, sedef, mercan, akik, kehribar, zebrecet gibi taşlardan yapılır. Nedenise, sayıları hep tektir. Kendini dine adanmışların, hacıların, şeyhlerin, seyyitlerin, dervişlerin ellerinde gezinenler çoğunlukla 99'luktur. Bu özel adamların elinde bazen 999'luklara da rastlanır. Tespihi dini bir ritüelin değil de, günlük oyalanmanın bir aracı olarak görenler ise 33'lükleri tercih eder. Başındaki ima-

me püsküllü olur çoğu zaman, çoğu zaman aynı malzemeden değişik biçimler veya bir zincir...

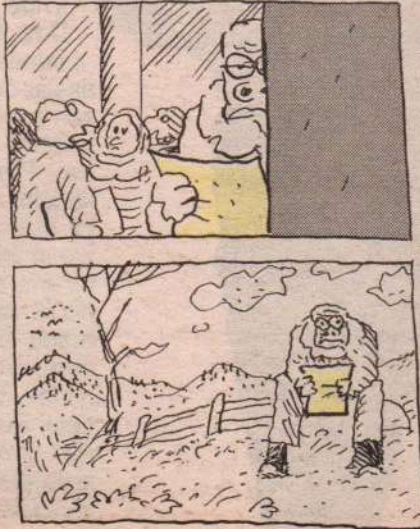
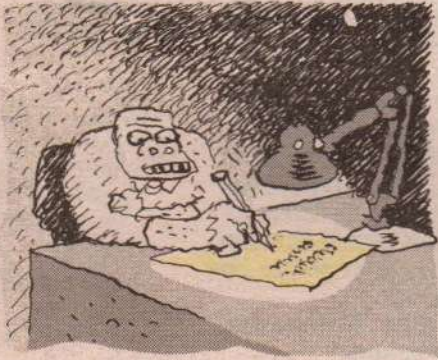
Ustası vardır tespih yapmanın da, çekmenin de. Yapmayı bir tarafa bırakın da, herkes aynı fiyakalıkta çekemez tespihi. Bunda ustalaşmak için belki de en iyisi bir süre mahpus yatmaktır.

Devrimciler arasında, eskiden tespih çekmek bir "lumpenlik", bir "yozlaşma" belirtisi sayılırdı. Bir olay hatırlıyorum ilk gençliğimden. Bir "dernek" lokali ağzına kadar favorileri kulak memelerin altında, bıyıkları yeni terlemiş gençlerle doludur ve "ülkemizin sosyo-ekonomik yapısı" üzerine harıl harıl bir tartışma sürmektedir karşı iki grup arasında. Tartışmanın en çok kızıştığı bir arada, **Lezgin** adında kara yağız bir delikanlı, havada uçan anlamadığı bir dilden kelimelerin verdiği sıkıntıdan olsa gerek, cebinden tespihini çıkardı ve şakır şakır şaklatmaya başladı. Marksist klasiklerden yapılan alıntı cümlelerin üstüne çıktı bir anda Lezgin'i tespihinin sesi. Lezgin'in mensup olduğu grubunun muhalifleri de, bu fırsatı hiç kaçırmadı. Tartışma durdu, bir anda **"devrimcilerin tespih sallaması caiz midir, değil mi"** tartışmasına dönüştü; haliyle tartışma da büyük bir kavgaya. Havada sandalyeler uçtu, kafalar kırıldı.

Çok geçmedi, **"Eylül fırtınası"** koptu. Kasırga herkesi bir yerlere savurdu. O gençlerin hemen hemen yarıya yakını, içlerinde Lezgin de olmak üzere Diyarbakır Cezaevi'nde, Cezaevi Müdürü **Esat Oktay Yıldırım**'ın zulmü altında buluştu. Mahpushane yaman bir yerdir, hayat her zaman en acımasız oyunlarını orada oynar insana. O gençlerin tümü, yedikleri zeytinlerin tanelerini atmayıp biriktirdiler ve kendilerine o çekirdeklerden bir sürü tespih yaptılar.

Lezgin'den ötür dilediler mi bilmiyorum. Bildiğim bir şey daha var, tespihle bu kadar haşır neşir bir hayata rağmen, öğretmenler hâlâ okullarda sigara araması yaparken, tespihe de sigara gibi zararlı bir alışkanlık muamelesi yaparlar.

MESUDUN YAL

Akşamsefası

HAYVANARTBAHÇESİ

Mektup Adresi: İstiklal Caddesi Turhol Han No:373 Kat:4 Daire:7 / 80800 Beyoğlu - İstanbul • Fax: (0212) 293 32 79

Merhaba...

Haftalık 16 sayfalık Hayvan, aylık Öküz'ün yanında zayıflamış şekli gibi duruyor... Ama bir aylık Hayvan birikince 64 sayfa olacak, Öküz'ü geçecek... Saçmalıyorum değil mi? İnsan eski bir dostuyla karşılaşınca sevinçten saçmalıyor işte. Elinize sağlık.

Feride Yılmaz
Giresun

Kara Çalmak

Bütün romanlarında bırakın azınlıkları, marjinaleri bir kenara, kurdun kuşun, otun böceğin, ağaçların, ırmakların, dağın taşın, tabiatın hakkını arayan büyük usta Yaşar Kemal'e Savaş Ay'ın dil uzatması, kara çalması ne kadar acı...

Mahmut Çelik
Kasımpaşa

Çağrı

Birleşmiş Milletlere ve Birleşmemiş Milletlere çağrı: Savaşın ama insanları öldürmeyin!

Ali Altay
Bursa

Şiir

Gazete röportajlarınızda "Hayvan'da şiir olmayacak" dediğinizde çok korkmuştuk. Ama ilk sayıda şiir görünce çok sevindik. Sizi seviyoruz.

Melih Kaya
İzmir

Gözlerindeki bayram sevincinin, Son bayram çaresizliğine dönmesiydi, Beni düze indiren
Gökhan Korkusuz
İstanbul

Esef

Dergimiz Hayvan'ın ilk sayısındaki Yaşar Kemal, Oğuz Aral buluşması bence son yılların en hoş kültürel olaylarından biriydi.. Tüm Hayvan ekibini kutlarım. Ancak bu buluşmadan medyada çıkarılmaya çalışılan polemik de o kadar üzüntü vericiydi. Televole ruhunun illiğimize kemiğimize işlediği şu dönemde işiniz bir hayli zor sevgili Hayvancılar. Ama biz sizin yanınızdayız.

Yağmur T.
Manisa

Kutlarım

İlk sayınızda Yaşar Kemal ve Oğuz Aral gibi iki büyük sanatçıyı bir araya getirmeniz büyük bir incelik ve kadirşinaslık, kutlarım.

Fevzi Kara
Adana

Aferim

Büyük ve boş köşe yazarı Hasan Pulur, sözüm size. Merhum Adnan Menderes asılırken demek ki üzülmeyp seyrettiniz ki bugün gibi hatırlıyorsunuz. Aferim size! Bravo!

Evrin Başar
Adana

Keyif

Üç aydır bırakmıştım sigarayı. Hayvan'ın ilk sayısını okuyup bitirdiğimde baktım elimde bir sigara yaniyor. Kendime çaktırmadan bir keyif sigarası yakmışım meğer.

Ceren
Diyarbakır

Sarılıp Uyudum

Şu günlerde hayatımdaki tek olumlu ve mutlu gelişme Hayvan'ın çıkması oldu. İlk sayıyı belki elli kere okudum, gece ona sarılıp uyudum. İyi ki varsınız. İyi ki tekrar çıktınız.

Sedef Özbay
Antalya

Sevinirim

Arada bir olsa da Hayvan'a Can Yücel'den, Ece Ayhan'dan, Kanat Güner'den, Mehmet Kartal'dan küçük yazılar yayınlatabilirdeniz sevinirim.

Veysel Özsoy
İstanbul

Fiyat

Her şey iyi güzel de şu fiyatınız da 750 bin lira olsaydı keşke. Bir milyondan bir ekmek parası artırırdık bari.

Şemsettin
Edirne

İhtiyaç

Yürekten güvenecek hiçbir dergi gazete kalmadı piyasada. Biraz da mecburiyetten okuyoruz varolanları. Sizin gibi bağımsız dergilere çok ihtiyacımız var.

Kübra Başar
Konya

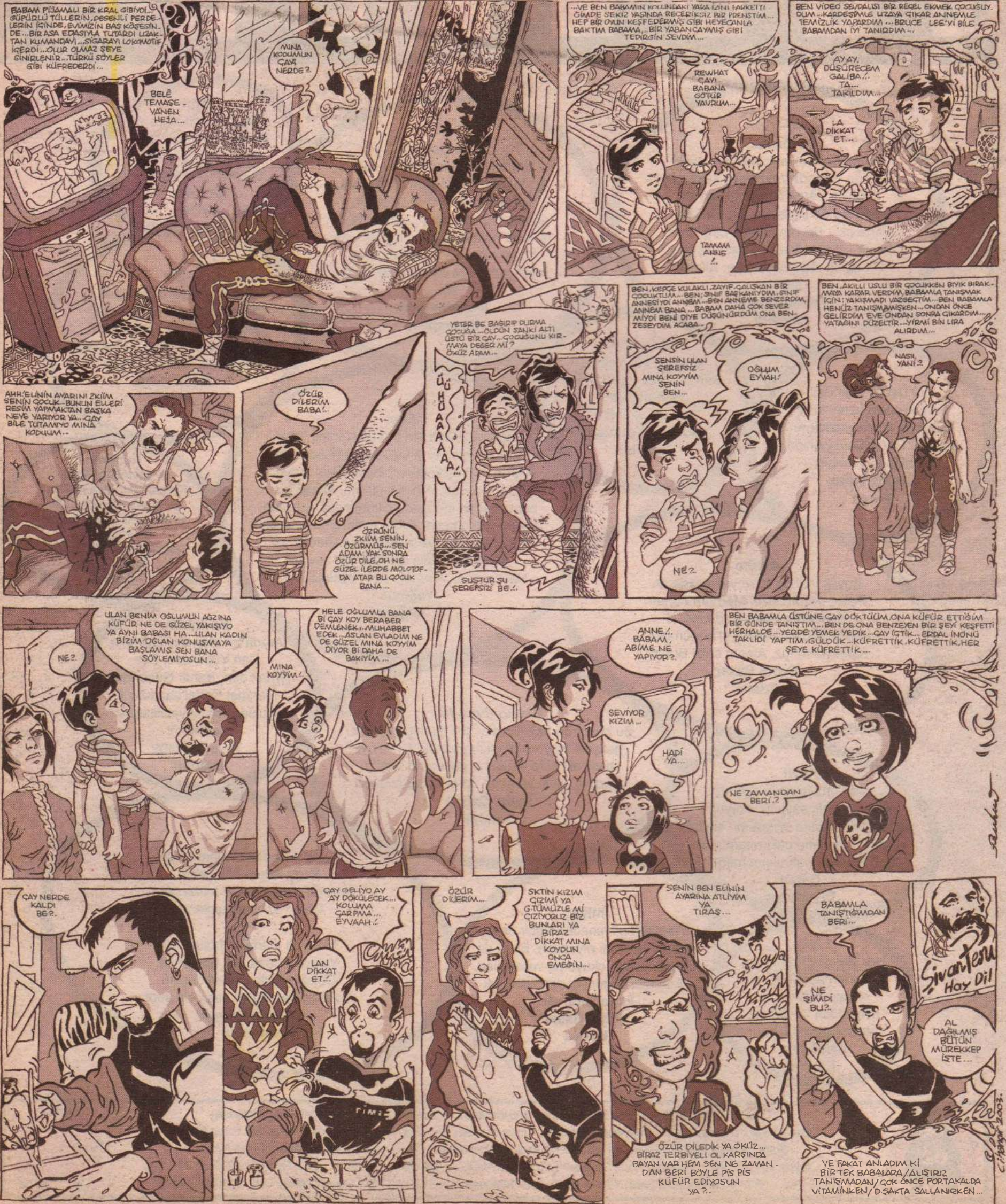
Düşte yaşadım bilmem kelim
Kağıt kalem hak getire
Karda yürüyenin izi tutmazmış
Taşları kalıbım kaplamış

Meziyeti olana eş bulunmuş
Yalnızlık bana hak görülmüş
Dokuz köyden kovulmuşum
Salaklar derneğine baş olmuşum
Dilşade Güngör
İstanbul

21 Şubat 2003 Cuma • Haftada Bir Yayınlanır • İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Metin Üstündağ
Genel Yayın Yönetmeni: Metin Üstündağ • Editörler: Hatice Meryem, Ferzende Kaya, Mine Söğüt • Asistan: Evren Barın
Grafik Tasarım: Serdar Karataş • Dizgi: Cemal Vanlı • Genel Müdür: Orhan Açar • Satış Müdürü: Cüneyt Aydın
Adres: İstiklal Cad. Turhol Han. No:373 Daire:7 Beyoğlu/İSTANBUL • Tel: 0212 293 32 77 - 78 • Fax: 0212 293 32 79
ISSN: 1303 - 944X • Yayıncı: PAK Basın Yayın • Baskı: Ilıcak Matbaası (0212 880 40 75) • Genel Dağıtım: DPP (0212 622 22 22)

* Henüz babasıyla tanışmamış tüm çocuklara... Haftaya görüşürüz...